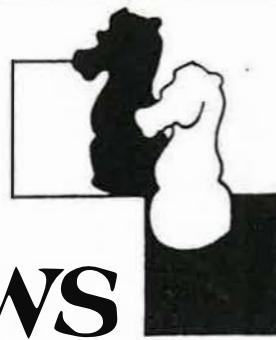
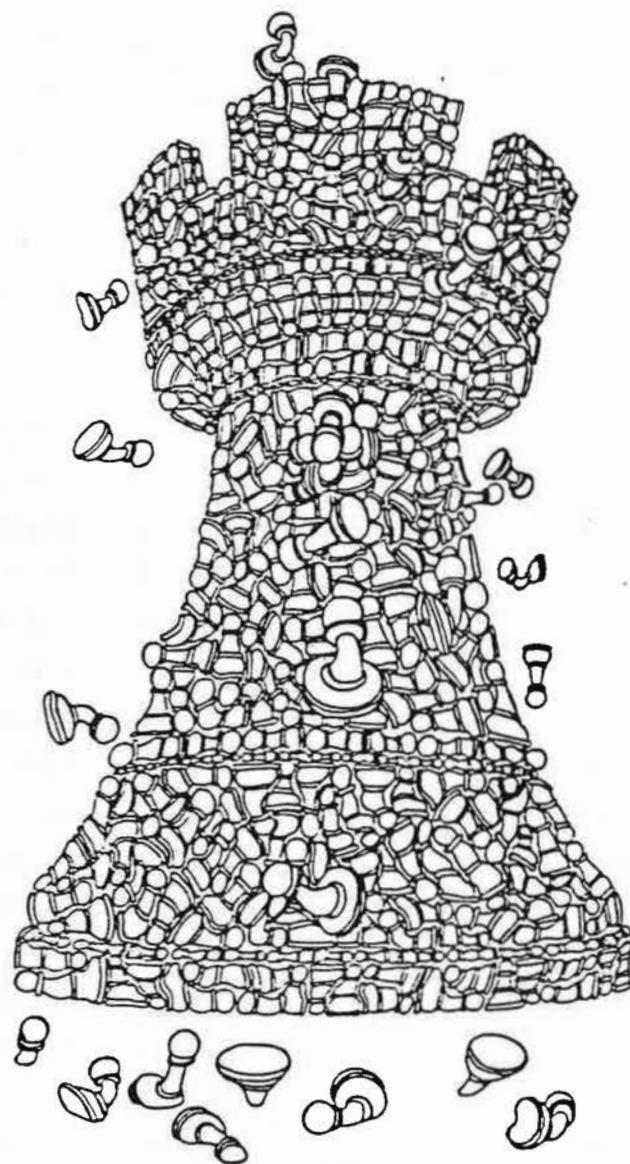

312

CAISSANIEUWS

MAART - APRIL - MEI 1989

INHOUDSOPGAVE

Redactioneel	pag. 3	Jeroen Hoogenboom
Bestuursmededelingen, agenda	pag. 4	Jeroen Hoogenboom
Van de secretaris	pag. 4	Piet Jonkman
HET EERSTE	pag. 5	Frans Oranje
HET EERSTE	pag. 6	Errit Petersma
Het eerste, <u>partij</u>	pag. 8	Jaap Pijpers
HET EERSTE	pag. 10	Errit Petersma
HET TWEEDE, de teamcaptain	pag. 12	Bert Wijchgel
HET DERDE, enkel lof	pag. 14	Guido Royakkers
Het derde, <u>partij</u>	pag. 16	Diederik van Rappard
HET DERDE, kampioen	pag. 17	Guido Royakkers
HET VIERDE	pag. 18	Piet van Ammers
HET VIJFDE	pag. 19	redactie
HET ZESDE, wordt kampioen	pag. 20	Leo Oomens
HET ZESDE, wordt geen kampioen	pag. 21	Leo Oomens
De brandende kwestie van..	pag. 22	Hans Ree
Het zesde, <u>partij</u>	pag. 24	Michel Grimmink
HET ZEVENDE	pag. 25	Mark Ligtenstein
HET ACHTSTE	pag. 26	Frans Oranje
Tegen kritiek bestand	pag. 27	Errit Petersma
'n schaakpartij	pag. 28	p. deken
Robbert van het Kaar kampioen, <u>partij</u>	pag. 29	redactie
De brandende kwestie van..(vervolg)	pag. 30	Hans Ree
Stelling Verlinde-Galekop	pag. 30	redactie
TEMPI	pag. 31	Errit Petersma
Een Roel van Duijns tegengambiet	pag. 31	Paul de Jager
DE LOOIERSTROFEE	pag. 32	Jeroen Hoogenboom
De non-playing captain	pag. 33	Errit Petersma
Toernooi in Gent	pag. 35	redactie
Prof. van Hulst doceert	pag. 36	J. van Hulst
Judit-jes 8	pag. 37	J. Starreveld
Rondeverslagen	pag. 38	redactie
Stand na de 30e ronde	pag. 40	Frans Oranje
DE EINDSTAND, of: commentaar op de stand	pag. 42	André Bach
VV-groep	pag. 44	VV-groep

REDACTIONEEL

Amsterdam, 4 juni 1989

Ook deze maal een weekje later dan gepland.
U moet het de redactie maar niet al te kwalijk nemen. Wij, van de redactie, dat ben ik!
La rédaction, c'est moi. Helaas, wil ik zeggen.
Een éénmans-redactie is natuurlijk de kwetsbaarste redactie die er bestaat. De redacteur hoeft maar ziek te zijn, op reis, zijn hoofd er niet bij hebben, met zijn verkeerde been uit bed gestapt (of zelfs in het geheel niet), een zenuwaanval krijgen, een verkeerde planning volgen, ik bedoel, allemaal alledaagse dingen, die de krant te laat kunnen doen uitkomen.
Ik heb het al eens eerder gezegd: wie zich aangetrokken voelt tot het maken van een blad, het schrijven van nu en dan een artikel, is, in principe, altijd welkom. Maar goed, ik moet niet mopperen, want ik heb reeds praktische steun van Stefan Steemers, laten wij, van de redactie, dat niet vergeten.
Waar gaat het allemaal om in dit nummer?
In de eerste plaats natuurlijk de laatste verslagen van de externe competitie.
De middenpagina's zijn gereserveerd voor een prachtige beschouwing van Hans Ree.
Dat ons blad veel kwaliteit zou verliezen zonder de bijdragen van Errit Petersma, kunt u zelf weer eens nagaan.
En natuurlijk: de redactie feliciteert onze nieuwe clubkampioen Robbert van het Kaar!
Nu het vakantieseizoen aanbreekt, en Caissaleiden ongetwijfeld toernooien zullen gaan spelen, (ik noem maar even het toernooi in Gent, waarvan in dit nummer een aankondiging), nu dus, hoop ik dat u ons zult verrassen met verslagen daarover.
Een prettige vakantie toegewenst!

Jeroen Hoogenboom

Colofon

Caissanieuws is het clubblad van de schaakvereniging CAÏSSA, opgericht 1 mei 1951.

Caissanieuws verschijnt zesmaal per jaar.

Clublokaal

Oranjestad
Van Ostadestraat 153
Amsterdam, Oud-zuid
tel.: 020 - 662 39 17

Clubavond: dinsdagavond

Voorzitter

Errit Petersma
Nassaukade 86-3
1052 CV Amsterdam
tel.: 020 - 845514

Wedstrijdleider Interne

Frans Oranje
Lindengracht 80-3
1015 KJ Amsterdam
tel.: 020 - 277017

Wedstrijdleider Externe

Jeroen Hoogenboom
Rustenburgstraet 153-2
1073 EX Amsterdam
tel.: 020 - 664 13 57

Secretaris/penningmeester

Piet Jonkman
Rozengracht 168-A
1016 NK Amsterdam
tel.: 020 - 278743

postgiro: nr 460 28 82
t.n.v. S.V. Caissa
te Amsterdam

Redactie

Jeroen Hoogenboom
Rustenburgstraet 153-2
1073 EX Amsterdam
tel.: 020 - 664 13 57

Vaste medewerkers

André Bach
J. van Hulst
Robbert van het Kaar
Frans Oranje
Errit Petersma
Pim Zonjee

BESTUURSMEEDEDELINGEN

Jeroen Hoogenboom

De wintercompetitie is afgelopen. Kampioen van Caissa is Robbert van het Kaar geworden, zie elders in dit nummer. Uiteraard hebben wij grote bewondering voor welke clubkampioen dan ook, maar met deze zijn wij, medebestuurders van Robbert, natuurlijk zéér in onze nopjes.

Inmiddels is de zomercompetitie weer van start gegaan. Frans Oranje blijft onverdroten doorgaan met inzamelen, inputten, outputten, uitprinten, sorteren, corrigeren en ga zo maar voort. Wie denkt het in zich te hebben Zomerkampioen te worden, moet zich wel realiseren dat het dan bijna altijd noodzakelijk is om elke ronde mee te spelen.

Dan nog dit: de sluitingstijd van het Oranjehuis. Die is vastgesteld op 00.30 uur. Niet iedereen beseft dat wij dan gesloten zijn en niet gaan sluiten!

Dit houdt in dat van u verwachten dat u om tien voor half één stopt met spelen, het een en ander in de materiaalkast opbergt en afrekent aan de bar. Dit moet in tien minuten kunnen. Spelers die om vijf voor half één nog rustig aan het vluggeren zijn moeten dan ook niet raar opkijken dat zij door enkele Caissaleden geholpen worden met opruimen! Daarom ons ernstig verzoek: stop om 00.20 uur met spelen en help opruimen.

Tenslotte: wie voor de komende ledenvergadering voorstellen wil indienen en die graag in Caissanieuws geplaatst zien, moet rekening houden de kopij vóór 8 augustus aanstaande bij de redacteur van Caissanieuws (Jeroen Hoogenboom) ingeleverd te hebben.

En natuurlijk wensen wij U allen een bijzonder aangename vakantie toe!

AGENDA

6 juni	1989	2e ronde zomercompetitie
13 juni	1989	3e ronde zomercompetitie
20 juni	1989	4e ronde zomercompetitie
27 juni	1989	5e ronde zomercompetitie
4 juli	1989	6e ronde zomercompetitie
11 juli	1989	7e ronde zomercompetitie
ZOMERSTOP		
15 augustus	1989	8e ronde zomercompetitie
22 augustus	1989	9e ronde zomercompetitie
29 augustus	1989	10e ronde zomercompetitie
5 september	1989	Jaarvergadering S.V. Caissa

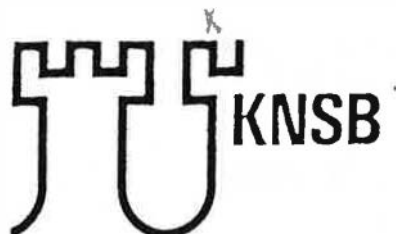
VAN DE SECRETARIS

Hartelijk welkom worden geheten: P. Le Heux, H. Jansen, H. Verdonk, M. van Zoelen, T. de Zeeuw, W. van de Weide, E. Bobek, R. Rikkert, T. Bakker, H. de Jong, J. Balk, H. Bierbrouwer, H. Wellner, A. Gigengack, Mevr. C. van de Kamp.

Bedankt hebben (of zijn): P. van Tongeren, N. Venderbosch, R. van Duijn, J. Spelbrink, P. de Graaf, M. Groothedde, H. Wortel, S. van Houten, R. Winkels, J. Rietveld, L. Littel en P. Deege.

Piet Jonkman

HET EERSTE

Caïssa 1 - Nieuwendam
11 maart 1989

Frans Oranje

De 7e ronde van de KNSB zou voor ons eerste team een gedenkwaardige wedstrijd worden. Ik besluit die zaterdagmiddag eens vroeg - d.w.z. bij het begin - aanwezig te zijn. Dat blijkt goed uit te komen, ik word meteen gevraagd wedstrijdleider te zijn die middag.

Ons team moet Micha Leuw, Rob Wildschut en Marcel Nielen missen. Invallers zijn Cees Sterrenburg, Ruud Roos en Errit Petersma. Men beschouwt zich verzwakt.

Om precies één uur starten de partijen. Iedereen is aanwezig. Ik zie dat de top Rik Lith en Robbert v/h Kaar tegen respectievelijk Croese en Bezemer van Nieuwendam Siciliaan openen. Aan bord drie een Karo-Kann, de overige borden Open Spelen. Het blijkt vrij ondoenlijk alles bij te houden, ik vertrouw nog wel een geanalyseerde partij bij dit verslag te krijgen.

Om 14.00 uur konstater ik nog dat aan bord 4 en 6 vrijwel gelijk door Caïssa wordt gerokeerd. Rik Lith heeft dan nog geen 10 minuten bedenktijd gebruikt.

Om 14.50 valt het doek voor Errit Petersma. we boeken de eerste 0! Een misrekening, de a-lijn kwijt, wat is het geweest? Geen kleurloze remise in elk geval. Tien minuten later geeft Rik op. Een regelrechte blunder kost hem een toren en Caïssa een tweede vol punt. Er wordt om 16.30 vastgesteld, dat het aan alle borden moeilijk staat. Het is niet zeker of we er nog met 3 - 5 vanaf komen. Om 16.00 uur geeft Cees Sterrenburg op. En als Ruud Roos de koning neer legt zijn gelukkig alle nullen binnen. Clemens en Han maken remise. De winnaars zijn Robbert v/h Kaar en Djon Spelbrink, die een zeer taai eindspel naar winst voert. Robbert is zeer te spreken over zijn overwinning op Arnold Bezemer, de winnaar van het Eygenbroodtoernooi en gedeeld winnaar (voorlopig met Menno Okkes) van het open SGA-kampioenschap.

Caïssa is een illusie armer en een ervaring rijker.

Genoegelijk wordt nagepraat onder het zo langzamerhand gebruikelijke slotdiner. Ditmaal in The Indian Cottage, waar Caïssaleden 10% korting genieten en deze bijzondere avond door bedrijfsleider Bert Wijchgei nog eens 10% op de rekening zien gekort.

Rik Lith	Croese	:	0 - 1
R.H.v/h Kaar	Bezemer	:	1 - 0
Han de l'Ecluse	Baarslag	:	½ - ½
Clemes de Vos	de Schipper	:	½ - ½
Cees Sterrenburg	Kossen	:	0 - 1
Ruud Roos	Gijssen	:	0 - 1
Errit Petersma	Gieske	:	0 - 1
Djon Spelbrink	Velkens	:	1 - 0

HET EERSTE

Errit Petersma

KRIMPEN, KROMP, GEKROMPEN

In het seizoen 1977-1978 werd Ruud Roos clubkampioen en het daaropvolgende jaar tweede. Jaap Pijpers behaalde gedurende het seizoen 1979-1980 de tweede plaats. Jan Leijen werd in 1981-1982 derde. Dit allerminst versleten trio zorgde op 8 april in de achtste wedstrijd van Caissa 1 zowaar voor 2 uit 3. Na zo'n tien jaar bleken zij qua kracht niet te hebben ingeboet. Maar dat wist u allang: een beetje schaker gaat decennia mee. Jaap Pijpers, die na 2½ jaar weer van stal was gehaald voor een echte wedstrijd, verraste ons niet zo'n klein beetje met een schitterende overwinning na een correct torenoffer in adembeklemmende tijdnood, een huzarenstukje dat ik als mijn mooiste verjaardagscadeau heb beschouwd.

Wanneer Ruud Roos om 11.40 uur nog niet aan de achterzijde van het Centraal Station is verschenen, belt Jan Leijen hem uit zijn bed. Alsof het werkelijk nog 1979 is. Besloten wordt dat Rob Wildschut met zijn Buick Han de l'Ecluse, Rik Lith, Jaap Pijpers en Jan Smit meeneemt en alvast op weg naar Krimpen aan den IJssel toert. Met Robbert van het Kaar en mij racet Jan Leijen met de jeep van Jeep naar Ruuds woning en toetert hem naar beneden. Vanwege onduidelijke rugklachten eist onze katterige Ruud de plaats naast de bestuurder op, zodat Robbert en ik ons zonder stoel, bank, laat staan leuningen achterin zittend moeten houden. Ter compensatie krijg ik een kussentje uit Ruuds auto voor mijn rug en worden wij op zeer sterke verhalen over geld, auto's, vrouwen, gokken en doorzakken vergast, een verkwikkend alternatief voor de obligate schaakverhalen.

(Jeroen, als we net op tijd - even voorbij Rotterdam haalt de Jeep de Buick in - bij het ontmoetingscentrum De Tuyter arriveren, is het prachtig Hollands voorjaarsweer geworden.) De Tuyter blijkt behalve over denksportlokaaltjes en zalen voor plattelandsvrouwen ook over een grote ruimte voor de meest afgrijselijke tuinameublementen te beschikken. Het wemelt er van kooplustige, lelijke mensen. Als schaker kom je nog eens ergens.

Rik Lith krijgt al na 17 zetten 'modern defence' een remise-aanbod toegestuurd van Van Nieuwenhuizen (die in november 1987 nota bene van Rob Wildschut won), hetgeen Rik keurig meldt. We besluiten dat Rik de stelling nog eens even bekijkt. Tijd zat toch, Rik! Na enig nadenken besluit onze eerste bordspeler door te spelen, maar nauwelijks een half uur (en nog eens 16 zetten) later wordt het punt alsnog gedeeld: ½-½ om 14.35 uur. Rik zal nog even moeten wachten tot we kunnen terugrijden naar Amsterdam.

Twee uur en een kwartier later scoort Rob Wildschut het eerste volle punt. Na een Grünfeld met Pf3 in plaats van Pe2 lijkt onze witspeler in het middenspel kleine problemen rond het punt c3 en over de a-lijn te krijgen, maar dat is optisch bedrog. Rob wint gewoon een pion op de damevleugel en dringt met zijn dame tactisch binnen. Door een blunder van zwart (Van Calmthout, die de vorige maal remiseerde met Han de l'Ecluse) op de 22ste zet wint Rob een toren en de partij: 1½-½ om tien voor vijf.

En twee minuten daarna is het 2½-½. Robbert van het Kaar vangt het al te voortvarende spel van de gesloten Siciliaans spelende Ploeger (die indertijd van Dion Spelbrink won) goed op en krijgt tactisch het beste van het spel. Door een slagwisseling rond de 25ste zet wint Robbert de kwaliteit, waarna het niet lang meer duurt.

In een belendend zaaltje speelt Krimpen 1 in de eerste klasse B tegen Het Witte Paard uit Zaandam (met Marcel Canoy en Albert Toby). Opmerkelijk zijn overall die zwarte, digitale Seiko Quartz-klokken. Die dus niet tikken. Via een juwelier-lid van de thuisclub betaalt Krimpen daarvoor beneden de 100 gulden per stuk (winkelprijs circa f 120,-). Bij navraag blijken de uur-

werken ook voor snelschaak prima te voldoen. Iets voor Gambiet?

Jan Smit kan het als invaller met zwart helaas niet bolwerken. In een eigenaardige mengeling van Damegambiet (met Lf4) en het Anti-Cambridge-Springssysteem zet hij zijn dame verscheidene malen op a8. Wit valt ten slotte over de c-lijn binnen, maar als ik even later weer langskom, zie ik dat Jan op de koningsvleugel wordt verlamd. Hij gaat ver voordat zijn tegenstander het in de smiezen heeft, door zijn vlag: $2\frac{1}{2}-1\frac{1}{2}$.

Jaap Pijpers zorgt gauw dat het verschil opnieuw twee bordpunten wordt: $3\frac{1}{2}-1\frac{1}{2}$, even na vijven. (Ik hoop dat hij zijn partij in ons clubblad presenteert, want dat is genieten.)

Han de l'Ecluse krijgt na zijn 14de zet in de wandelgangen van Ruud te horen dat hij veel beter met zijn loper op b7 had kunnen slaan, daar dat geforceerd tot een mooie stelling met een pion meer zou hebben geleid. Hetgeen klopt. Hans opponent heeft gekozen voor het Albins tegengambiet (1. d4 d5 2. c4 e5 3. de5: d4 4. Pf3 Pc6 5. q3 - aldus speelde Tschigorin in 1896 tegen de Weense meester Albin - Le6, waarna 6. Pbd2 gebruikelijk is, maar waar Han voor 6. Da4 kiest). Uiteindelijk raakt wit later toch een pion voor en komt in een vermoedelijk gewonnen eindspel terecht. Veel later kost één onhandigheidje zijn e4-pion en dient Han in remise te berusten: 4-2 om 17.35 uur.

De openingszetten van Jan Leijen en zijn tegenstander (1. e4 e5 2. Pf3 Pf6 3. Pc3 Pc6 4. Lc4 Pe4:) heb ik na zoek bij het Russisch, het Weens, het Schots Vierpaardenspel en het Pruisisch Vierpaardenspel uiteindelijk gevonden onder het kopje 'Tweepaardenspel in de nahand'. Jan vervolgt hier vrolijk met 5. Lf7:, hetgeen door Paul Keres wordt afgekeurd wegens 5. ... Kf7: 6. Pe4, zoals de partij ook ging, maar dan 6. ... d5 en niet 6. ... Le7, zoals de heer Moermans deed. In elk geval ontstond er een spannende stelling, waarin Jan een pion voor bleef. Waar hij de winst heeft gemist is voor mij nog onduidelijk. Tegen zessen werd het punt door een enigszins teleurgestelde Leijen gedeeld: $4\frac{1}{2}-2\frac{1}{2}$.

En Ruud streed door. Moest doorstrijden, omdat zijn tegenstander geen remise mocht accepteren. Na een gesloten Spanjaard lijkt Ruud iets beter te staan, maar wit valt via de d-lijn binnen. Na dameruïl en wederzijds ge-kaap van pionnen ontstaat er een moeilijk eindspel met lichte stukken dat eerst om 18.15 uur door een murw geschaakte tegenstander remise wordt gegeven: 5-3 (evenals november 1987).

Het na afloop op de Ceintuurbaan met korting dineren bij Bert Wijchgel lijkt binnen de kortste keren uit te groeien tot een smakelijke traditie.

Gedetailleerde uitslag (8 april 1989)

<u>Krimpen 2</u>	<u>Caissa 1</u>	
1. J.H. van Nieuwenhuizen	- Rik Lith	$\frac{1}{2} - \frac{1}{2}$
2. M. Ploeger	- Robbert van het Kaar	0 - 1
3. J. Banis	- Han de l'Ecluse	$\frac{1}{2} - \frac{1}{2}$
4. J. Huyzer	- Ruud Roos	$\frac{1}{2} - \frac{1}{2}$
5. J.J. van Calmthout	- Rob Wildschut	0 - 1
6. H. Ranft	- Jaap Pijpers	0 - 1
7. W. Moermans	- Jan Leijen	$\frac{1}{2} - \frac{1}{2}$
8. F. van Duin	- Jan Smit	1 - 0
		3 - 5

Wit: H. Ranft

Zwart: J. Pijpers

Uitwedstrijd Krimpen a/d Lek I - Caissa I, 8-4-'88

Siciliaans in de voorhand

1 c2 - c4 e7 - e5

2 Pb1 - c3 Pb8 - c6

Bekend met de theorie van deze opening was ik niet. Meestal volgt na 1c4 1.. Pf6 met de mogelijkheid naar het Koningsindisch over te gaan. Ik speelde dit om niet een voorbereide variant te maken te krijgen. Erg uitgebreid is de theorie over deze opening voorzover ik weet niet.

Inderdaad bleek mijn tegenstander ook niet op de hoogte te zijn van de finesses van deze opening.

Aktiever dan 2.. Pc6 is 2.. Pf6 om d5 makkelijker door te kunnen zetten. Wits volgende zet wordt gespeeld om hiervan te profiteren. Echter komt het toch vrij spoedig tot d5 omdat wit hierna te passief blijft

3 g2 - g3 Pg8 - f6

4 Lf1 - g2 Lf8 - c5

Aanbevolen wordt deze zet niet. De looper haalt op c5 weinig uit.

5 e2 - e3 0 - 0

6 Pg1 - e2 Tf8 - e8

7 0 - 0 d7 - d6

In de partij Korchnoi-St. Szabo 1954 volgde nu 8 d4, Lb6 9 h3, Lf5 10 d5, Pb8 11 g4 met ruimtelijk voordeel voor wit. In plaats van 8.. Lb6 zou ik hier met 8.. Lb4 voortgezet hebben. De stelling is volgens mij speelbaar voor zwart.

8 h2 - h3 Lc8 - f5

9 d2 - d3 e5 - e4

Nu heeft d4 minder effect. Zwart is behoorlijk uit de opening gekomen.

10 d3 - d4 Lc5 - b4

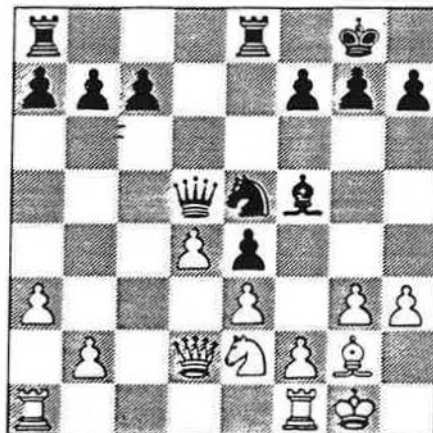
11 Lc1 - d2 d6 - d5

12 c4 x d5 Pf6 x d5

13 Pc3 x d5 Dd8 x d5

14 a2 - a3 Lb4 x d2

15 Dd1 x d2 Pc6 - e5

Over de complicaties die nu kunnen ontstaan na 16 Pc3 heb ik lang nagedacht. Deze zijn nauwelijks te overzien. Indien hierna 16.. Dd7 17 Pxe4 volgt kan zwart d.m.v. 17.. Pc4 de pion niet zondermeer terugwinnen indien wit hierop met 18 Dc3 antwoordt. De dreiging Pe4-c5 speelt in de varianten met 18.. Pxb2 of 18.. Pxa3 een belangrijke rol. Opgemerkt dat i.p.v. 17.. Pc4 17.. Lxh3 niet mogelijk is vanwege eenvoudig 18 dxe5. Beter dan 16.. Dd7 blijkt (na enig analyseren) 16.. Dd6 te zijn om na 17 Pxe4 voort te zetten met 17.. Dg6! Indien wit dan zijn materieel voordeel wil behouden kan zwart voldoende compensatie voor de pion krijgen bv:

- 1) 18 dxe5,Lxe4 19 Lxe4 (19 f4,Dxg3),Dxe4 20 f4,Tad8 en zwart heeft voldoende tegenspel
- 2) 18 Pc5,Lxh3! (19 dxe5,Lxg2 20 Kxg2,Dc6+) met belangwekkende complicaties bv 19 Lxb7,Tad8! enz.
- 3) 18 Pc3,Pc4 19 Dc1 (19 De2,Ld3),Ld3 en zwart heeft geducht tegenspel.

Uit de analyse is echter wel gebleken dat zwart bij het beste tegenspel van wit met 15 .. Pc6-e5 geen voordeel behaalt. Wellicht was eenvoudig 15.. Pa5 (dreigt 16.. Pb3) iets beter. Toch besloot ik tot 15 .. Pc6-e5 (na er veel tijd in gestoken te hebben) afvragend of wit hierop het beste antwoord kon vinden. Want ook kan wit i.p.v. 16 Pc3 16 g4 overwegen. Hierop is 16.. Pf3+! mogelijk.

16 Pe2 - f4

Inderdaad niet het beste.

16 ... Dd5 - d7

17 Dd2 - d1

Tegen Pf3+ gericht.

Pe5 - d3

18 Pf4 x d3

e4 x d3

Met de pion op d3 staat zwart nu beter. Echter moet f2-f3 gevolgd door e3-e4 verhinderd worden omdat anders de pion moeilijk te verdedigen is.

19 Ta1 - c1 c7 - c6

20 Kg1 - h2 Te8 - e6

21 g3 - g4 Lf5 - g6

22 Dd1 - d2 Ta8 - e8

23 Tf1 - e1 f7 - f5!

Zwart moet nu snel handelend optreden omdat anders de voorbereidende zet f2-f3 volgt. Nu volgt op 24 Dxd3 24.. fxg4 en is 25 e4 niet goed mogelijk wegens 25.. Dd6+ (26 e5,TXe5) gevolgd door 26.. Df4.

Had wit de tussenzet 21 g4 achterwege gelaten dan was in deze stelling Te6-h6 sterk.

24 g4 - g5 Dd7 - e7

Eenvoudiger was nu 24.. f4. Echter kan wit na 25 e4,Lxe4 26 Lxe4, Txe4,Txe4 27 Dxd3,Txd4 met 28 Db3+ nog tegenstand bieden bv.

28..Kh8 29 Te1 (29.. Td3?,30 Dxd3) of 28.. Kf8 29 Tc4

25 Dd2 x d3 f5 - f4

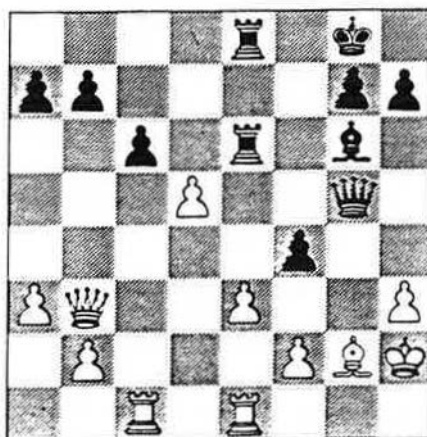
26 Dd3 - b3

Hiermee brengt wit nog lastige complicaties in de stelling. Mede met het oog op de tijdnood waarin we beiden verkeerden het kansrijkste. Op 26 e4 zou 26.. Dxg5 gevolgd zijn en dan is 27 f3 bezwaarlijk wegens 27.. Dg3+ 28 Kh1,Lf5 terwijl 27 Tg1 beantwoord zou worden met 27.. Dh4

26 ... De7 x g5 Toch ging ik er op in. Wits volgende zet had ik verwacht

27 d4 - d5

...

Het lijkt nu of zwart in moeilijkheden is. Op elke gewone torenzet volgt nu 28 dxc6+ met winst van twee pionnen terwijl ook 27..cxd5 niet gaat wegens 28 Lxd5 met kwaliteitswinst. Er is echter een verrassende uitkomst.

27 ... Te6 x e3!!

28 f2 x e3

Met 28 Txe3 wat neerkomt op het niet aannemen van het offer had wit langere tegenstand kunnen bieden al wijst analyse uit dat zwart dan in het voordeel is. Er volgt 28.. fxe3 29 dxc6+, Lf7 30 Dc3 (het beste), Df4+ 31 Kh1, e2 (waarschijnlijk het sterkst. Er dreigt zowel 32..e1D+ als 32.. Dxc1+!) 31 Te1 (het enige), bxc6 32 Lxc6 (32 Dxc6, Dd2), Dxf2! (33 Lxe8, Ld5+ en mat) en zwart moet kunnen winnen.

28 ... Dg5 - g3+

29 Kg1 - h1 f4 - f3

Nu heeft wit geen bevredigende afweer tegen de matdreiging op g2. Op 30 Tg1 volgt 30.. Le4 31 Tc2, f2! en wit kan het mat op h3 nog met een zet uitstellen. Met 30 dxc6+ zou wit het nu het langst kunnen volhouden echter is dat ook uitzichtsloos wegens 30..Kh8 (niet 30..Lf7 omdat dan 31 Dc2 kan) 31 Te2, fxe2 (nu staan de partijen materieel weer gelijk) 32 Dc3 (het enige), Txe3 enz.

30 Lg2 x f3 Dg3 x f3+

31 Kh1 - h2

Op 31 Kg1 volgt 31..Dxg3 32 Kf1, Tf8+ 33 Ke2, Tf2+ 34 Kd1, Df3+ en mat op de volgende zet. Maar ook zo is het direkt afgelopen.

31 ... Df3 - f2+

Wit geeft op. Er volgt 32..Le4 mat.

H E T E E R S T E

Errit Petersma

(Caissa 1 - Het Zwarte Paard 1)

De laatste KNSB-ronde was voor 29 april gereserveerd, de dag die door een de zondagsrust vertroetelend kabinet in de loop van 1988 reeds tot koninginndag 1989 werd gepromoveerd. Zelden is een regeringsbesluit zo slecht naar het gemene volk doorgeseind. Door een toeval kwam ik er rond de jaarwisseling achter. Kon ik het onze gasten uit Schiedam op die dag aandoen door propvol en crazy Amsterdam naar het Oranjehuis te laten komen? En zouden de spelers van Caissa 1 niet wat anders willen uitspoken op koninginnenamidag? Retorische vragen, op grond waarvan ik in de loop van januari met de heren Paalman in Eibergen en Vondeling te Borculo ging bellen. Na uitzichtsloos gezever bleek duidelijk dat de datum onmogelijk kon worden verzet. Maar de KNSB zou een oogje dichtdoen! In goed overleg met de teamleider van Het Zwarte Paard (HZP), Theo van Zessen, wist ik de wedstrijd één week te vervroegen, weliswaar in strijd met artikel 4, lid 2 van het competitiereglement: "De tijd tussen twee ronden is tenminste 20 dagen". Gemanipuleer van een ploegleider aan het eind van zijn Latijn?

Het trouwe bezoekerspaar Starreveld-Deken senior is er op zaterdag 22 april al voor enen. Voor de zekerheid bel ik Ruud Roos om 12.50 nog even. (Uit zijn bed?) Om 13.00 uur hoor ik van de vriendin van Clemens de Vos over de telefoon dat meneer onderweg is. Inmiddels zijn onze zeven gasten gearriveerd en de formaliteiten achter de rug. Jeroen Hoogenboom laat starten. Zeven tegen zeven: een merk-

waardig gezicht. Dat vindt ook Rik Lith, die om half twee al komt kijken. (Waarom hij die middag niet zal spelen, daar kom ik nog op terug.) Ook Frans Oranje, Piet Jonkman en Stefan Steemers zijn van de partij, zodat opnieuw het voltallige Caïssa-bestuur present is. Bij welke andere club in Nederland is dat bij thuiswedstrijden het geval?

Is het een teken aan de wand dat rond kwart na drieën alleen Ruud een voorsprong in tijd heeft. Later op die middag zou alles in veertig minuten voorbij zijn.

16.30 uur: de met een lichte vormcrisis kampende Clemens verliest:

0-1. Na zeven zetten Klassiek Damegambiet worden vijf centrum-pionnen geslagen. Clemens heeft er ééntje gewonnen, maar komt, zonder te hebben kunnen rokeren, over de d-lijn in moeilijkheden. Nadat hij verzuimt de pion terug te geven, kan hij, met een mat voor de deur, al na 23 zetten opgeven. Woedend is hij.

16.35 uur: het geheime wapen van 8 april, Jaap Pijpers, verliest eveneens: 0-2. Na 1. e4 c5 2. Pf3 Pc6 3. d4 cd4: 4. Pd4: Pf6

5. Pc3 e5 gaat Jaap niet in op de Svesnikov, omdat hij die niet kent. Na 6. Pc6:(?) bc6: 7. Lg5 Lb4 8. Ld3 h6 9. Ld2 d5 staat zwart uitstekend. De wijze waarop Jaap vervolgens wordt ingemaakt doet pijn aan de ogen.

16.40 uur: Jan Leijen wint: 1-2. Na een originele openingsbehandeling krijgt Jan, ondersteund door een prachtige pion op e5 en de open f-lijn, een veelbelovende aanval op de vijandelijke koning, terwijl er aan de andere kant van het bord nog een paard-offer af kan. Nadat ook zwarts f-pion is veroverd, rolt Jan zijn tegenstander behendig op.

16.50 uur: Ruud Roos wint: 2-2. Na 1. Pf3 d5 2. d4 Pf6 3. Lg5 Pe4 4. Lh4 c5 5. e3 c4 6. Pd2 c3 7. bc3: Pc3: 8. Dcl f6 is al een

bizarre stelling ontstaan. De passieve witspeler wordt een gemakkelijke prooi van provocateur Ruud.

17.00 uur: Rob Wildschut wint: 3-2. Op het bord komt hier het zogenaamde Scandinavische systeem van de Aljechin-verdediging: 1. e4 Pf6 2. Pc3 d5. Op de 17de zet wint Rob een pion en 17 zetten later keihard een stuk. Een paar zetten is het uit: een overtuigende zege van onze topscorer.

17.05 uur: Robbert van het Kaar verliest: 3-3. Na de Burn-variant van het Frans - 1. e4 e6 2. d4 d5 3. Pd2 de4: 4. Pe4: Pbd7 5. Pf3 Pgf6 6. Lg5 Le7 - komt Robbert in een evident beter middenspel terecht. Maar misschien tot zijn eigen schrik heeft hij (te) veel tijd in de daaropvolgende koningsaanval gestoken. Na enkele malen de winst te hebben gemist, staat hij na de 40ste zet pardoos verloren: een bittere pil.

17.10 uur: Han del'Ecluse speelt remise: 3½-3½. Han krijgt in de ruil-variant van de Caro-Kann aanvankelijk problemen met zijn witveldige loper, problemen die hij met een mooie combinatie tussen de 16de en 21ste zet oplost. Het remise-aanbod van zijn tegenstander, na diens 22ste zet, moet hij van zijn ploegleider afslaan, omdat we met 0-2 achter dreigen te komen. Probeert Han zijn opponent, die beter komt te staan, zowaar door zijn vlag te jagen? Nadat dit net niet is gelukt, biedt wit, na het uitstekende 41. h6, opnieuw remise aan, hetgeen de verwonderde Han onmiddellijk accepteert.

De match zou drie dagen later nog een gepland staartje krijgen. Ben Riksen, het eerste bord van HZP, had mij verzocht de partij tegen Rik Lith te verschuiven naar onze clubavond. Hij speelde die zaterdag in Maassluis voor de derde maal een toernooi, dat hij al tweemaal had gewonnen. (Hij zou voor de derde keer winnen en de beker mogen behouden.)

Op de eerste etage van het Oranjehuis zitten de heren kort na zeven al achter het bord. Rik speelt weer razendsnel en maakt op de 47ste (!) zet in zeer goede stelling een blunder: 3½-4½ tegen de hekkesluis van onze afdeling. De heer Lith zal volgend seizoen weer moeten nadenken, hoe vervelend dat ook is.

Gedetailleerde uitslag (22 april 1989)

1. Rik Lith	- Ben Riksen	0 - 1
2. Robbert van het Kaar	- Wim Versluis	0 - 1
3. Han de l'Ecluse	- Dick v.d. Pluym	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$
4. Clemens de Vos	- Hans van Vooren	0 - 1
5. Rob Wildschut	- L. van Steenoven	1 - 0
6. Jaap Pijpers	- Ruud Dröge	0 - 1
7. Ruud Roos	- Peter Weitering	1 - 0
8. Jan Leijen	- Gerard Turkenburg	1 - 0
CAISSA 1	- HZP 1	3 $\frac{1}{2}$ - 4 $\frac{1}{2}$

Persoonlijke resultaten (seizoen 1988-1989)Vaste spelers

1. Wildschut	6 uit 8	75%
2. Van het Kaar	6 uit 9	66,67
3. De Vos	5 uit 8	62,5
4. De l'Ecluse	4 uit 8	50
5. Nielen	2 $\frac{1}{2}$ uit 5	50
6. Spelbrink	2 $\frac{1}{2}$ uit 5	50
7. Sterrenburg	2 uit 4	50
8. Lith	3 uit 7	42,9
9. Leuw	1 $\frac{1}{2}$ uit 5	30

Invallers

1. Leijen	1 $\frac{1}{2}$ uit 2	75%
2. Roos	2 $\frac{1}{2}$ uit 4	62,5
3. Pijpers	1 uit 2	50
4. Schaper	1 uit 2	50
5. Van Oosten	0 uit 1	
6. Petersma	0 uit 1	
7. Smit	0 uit 1	

Totaal: 38 $\frac{1}{2}$ uit 72 (= 53,5 %),
hetgeen nog geen 4 $\frac{1}{2}$ bordpunt/match is.

Caissa 2 - De Raadsheer 1 (14.3.1989)

1. R. Roos	- R. v/d Beemdelust	0-1
2. D. Kamphuis	- M. van Boven	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$
3. C. Sterrenburg	- F. Smit	0-1 (regl.)
4. J. van Oosten	- D. Oudshoorn	0-1
5. M. Nusink	- H. Amand	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$
6. A. Nusink	- R. Post	1-0
7. E. Petersma	- M. van Zwet	1-0
8. F. Roes	- J. Groot	1-0
9. D. vRappard	- E. Mol	0-1 (regl.)
10. P. Schmidt	- R. van Rijk	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$

4 $\frac{1}{2}$ -5 $\frac{1}{2}$

Tal 4 - Caissa 2 (18.4.1989)

1. L. Boersma	- C. Sterrenburg	0-1
2. C. Dillen	- J. Leijen	0-1
3. A. de Jong	- D. Kamphuis	0-1
4. L. Duyris	- R. Roos	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$
5. D. Eireemt	- A. Nusink	0-1
6. P. Nopelenzang	- M. Nusink	1-0
7. W. Sloodma	- B. Wijchgel	1-0
8. G. de Ruyter	- E. Petersma	1-0
9. T. Zwetmeijer	- J. Smit	1-0
10. H. Kooi	- P. Jonkman	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$

5 - 5

HET TWEEDEDe teamcaptain

Bert Wijchgel

Met voorovergebogen schouders en de ogen droef voor zich uitstarend, zit hij daar dan, de teamcaptain, het pilsje in beide handen vastgepakt.

Vandaag had het moeten gebeuren.

De wedstrijd tegen TAL (Ten Aanval, Lui) moest gewonnen worden. Na de verloren match tegen WMG (Winst Maakt Gelukkig), werd hij door het Bestuur op 't matje geroepen. De voorzitter bekeek hem toen misprijzend vanachter z'n ronde brillettje, en hij kon nog maar net het schaakdoosje ontwijken dat de materiaalcommissaris naar z'n hoofd smeedde.

Kampioen zou hij wel eventjes worden, met zijn team!

Nu, na 5 wedstrijden, stond de vlag toch wel een beetje anders.

Deze wedstrijd tegen TAL (Ten Aanval, Lui) moest gewonnen worden, anders kon hij van het bestuur zijn schaakbordje wel weer inpakken. Hem werd verweten dat hij de discipline te veel losliet. Wat deden de spelers, bijvoorbeeld, nog zo laat in café de Quibus?, en in plaats van een colaatje werd er zelfs wel eens biertje gedronken! En wat deed de damesschaakclub F.F. (Femme Fatale?) daar zo vaak op diezelfde avond?!

Voor hoofdredacteur Hoog in de Boom voldoende om in ons blad te schrijven, dat in ieder geval!

Tja, hij had er een tactische bespreking en een etentje tegenaan gegoooid.

De spelers mochten hun kritiek spuien!

De één vond dat hij teveel zwart had gehad en de ander weer te veel wit. Er was er een, die vond dat er te veel punten werden weggegeven en iedereen kwam tot de conclusie dat hij op een te hoog bord had moeten spelen, behalve Vonkman die het wel terecht vond dat hij op bord 10 speelde, daar-ie alles al verloren had. Ja, maar zo kom je er dus niet uit.

Intussen kwamen de Tallers binnen. Ze hadden al hun wedstrijden gewonnen, dus de gezichten stonden op vrolijk. Ook de clubleden en het Bestuur van de Kassaboys (clubembleem: \$) waren voltallig aanwezig. De teamcaptain had toch immers een zege voorspeld?

De wedstrijd begon slecht. "Waar is die verdomde Roos nou? Heeft die vent zeker weer mot met zijn vrouw!" Na 10 minuten komt de Roos binnenrennen. "Sorry, weer mot met mijn vrouw!", om vervolgens met een rood hoofd achter het bord plaats te nemen en na 5 minuten zijn dame weg te blunderen: 0-1.

Vonkman stond slecht, maar kwam melden dat-ie door eeuwig schaak remise kon houden. Gleien speelde de Spiridinov-variant (zie het Kassanieuws nr 3), waarvan zijn tegenstander het fijne niet wist. Zo was de stand weer gelijk.

Maar bij de tijdcontrole stonden de gezichten somber.

Sommigen schudden zelfs het hoofd en bij 't afbreken konden de Kassaspelers een ware puinhoop in de enveloppen steken.

En werden er vanuit het Bestuur boze blikken op hem geworpen. Zelfs zag-ie de penningmeester met de Kruiff smoezen. Bekend is dat de Kruiff succesvol coach is van E.P.D.P (Eerst Pennen, Dan Pakken).

Best bereid om de Kassaboys te coachen.

Voorzitter Geldma en penningmeester Gluipstra liepen zonder te groeten langs hem heen. Terwijl de wedstrijdleader Jhr van Oranje tot Boven het niet kon nalaten zijn gereformeerde vingertje tegen hem op te steken.

Ach, hij nam er nog maar eens een.

En toen hij dan eindelijk helemaal alleen in de grote zaal zat, werd hij op zijn schouder getikt. Het was een forse kantinedame. "Hé jongen, betale en pleite, we sluite de tent".

(naar een artikel in Schakend Nederland, 1979).

Naar aanleiding van het bovenstaand stukje van Bert Wijchgel, merken wij op dat, bij toeval, ook Errit Petersma zich met deze materie heeft bezig gehouden. Zie elders in dit nummer.

redactie

Errit geïnverteerd (caissanieuws 311 pag 6)

Enkel lof

HET DERDE

Guido Royakkers

Caissa 3- Landsmeer 1

7 - 3

21 maart 1989

Robert-Jan Schaper	-	Sonnemans	½ - ½
Peter Hofman	-	Zijlstra	1 - 0
Frans Roes	-	Müller	0 - 1
Jan Smit	-	Reynders	½ - ½
Hans Uiterwijk	-	Gautier	1 - 0
André Bach	-	v.d. Bos	1 - 0
Diederik van Rappard	-	Akkersdijk	1 - 0
Henk Hofman	-	Beenhakker	1 - 0
Jeroen Hoogeboom	-	Huyerman	½ - ½
Eric Verlinde	-	Keus	½ - ½

Snelschaker van Rappard was het eerst klaar. Beter gezegd: had zo'n 15 zetten nodig om een fantastische stelling te scheppen, om daarmee het team te stimuleren. Zoals voor aanvang van de match was voorspeld 15 zetten in 15 minuten of later door hem zelf geproduceerd. Apetrots meldde hij rond 21.45 dat hij het volle punt had binnengehaald. Van Diederik weet je het nooit, een keer speelt hij de sterren van de hemel de andere keer barsten de tranen uit je ogen. En remise ! Bijna nooit. En heeft Diederik verloren dan laat^{ny} je toch zien hoe het wel moest. De juiste instelling, het geloof in je eigen stelling. Al met al komt hij ongeveer op 50 procent met zijn afwissen-de spel.

Hans Uiterwijk had zo'n 15 zetten lang alle fantasie moeten gebruiken voor de hem ongebruikelijke opening. En waarlijk, fantasie verlegt de grenzen van zijn kunnen. Hij stond waarlijk mooi. Virtuoso bespeelde hij de stukken; het hanteren van de basiskennmerken van het schaakspel, de penningen, de halve open-lijnen, het bezetten van de tweede rij, het verdubbelen van de torens. En hoe eenvoudig was de matdreiging waarna de tegenstander de stukken kon opbergen. Nee, mensen, dit is schaken. Maar tsjongejongejonge, hoe is het mogelijk dat Hans nog zo bescheiden is. Ook tijdens het schaken, geconcentreerd, helemaal stil op zijn stoel, maar zeer aanwezig in het strijdtoneel. Enkel een kleine glimlach verschijnt op zijn gezicht bij de felicitaties. Een glimlach welke tevredenheid en voldoening uitstraalt.

En dan André Bach, een steunpilaar van het team, speelt een zeer rustige opening. In de vorige bondswedstrijd tegen Tal vroeg hij aan mij of hij remise mocht aanbieden. Hij heeft zeer snel geleerd; bij een tweede (soms) of derde remise-gedachte kan hij van mijn kant een bevestiging krijgen. Het resultaat is dat André gewoon doorspeelt. En ook het zitten naast Hans had een positieve uitwerking. Vanuit een ietsje betere stelling werden de stukken op de juiste velden geplaatst. Hij speelde zijn tegenstander positioneel geheel weg. Eerst de open lijn en vervolgens de vijfde (!) rij, want daar kon geogst worden. En zo binnen 2 uur 3-0. Maar dit is grandioos. Duidelijke strijd, niet bang om te verliezen, in het gezicht van de tegenstander durven te kijken.

Rond de klok van tien - donker buiten; de Albert Cuyp geheel verlaten; oh, met mijn gedachten niet geheel aanwezig, maar te vinden bij een meisje (mijn hemel, Guido, wat hoor ik nu ?) - komt het eerste halve verliespunt. Jeroen Hoogeboom speelde remise, al vanaf de opening, de pirc, stond Jeroen al minder. En verkeerde damezet werd hem bijna noodlottig. Hij koos voor een alles-of-niets onderneming en met enkele gedurfde zetten, wist hij zijn tegenstander in verwarring te brengen. Echter hoogmoed komt ten val. Met te veel optimisme gooide hij zijn strijdmacht naar voren. En opeens dreigde stukverlies en even later zelfs dameverlies. Een tactisch remise-aanbod (zware tijdnood van de opponent) werd aangenomen. Een levendige partij en een juiste uitslag.

Subliem zat Peter Hofman te spelen. Die man kan echt schaken, een talent. Vanuit de opening wordt de tegenstander continu onder druk gezet. Het totaal

uit elkaar rammen van zwart's pionnenstructuur. Zeer mooi, maar Peter heeft hierbij een nadeel ; hij gebruikt voor ~~Het~~ mooie spel veel tijd. Na zo'n 20 zetten, altijd in tijdnood. Je vreest natuurlijk te ergste. Maar nee, snelschaken is geen probleem voor Peter. Ook nu, in tijdnood, zag het er naar uit dat Peter zijn mooie stelling zou weggeven. De b-pion van zijn tegenstander liep voortvarend naar de overkant. Op de 41-ste zet zag Peter het niet zitten, zijn paard stond slecht, zijn toren stond op de verkeerde lijn en bovenal de zwarte b-pion. Maar er zat een leuke wending in de stelling, een matdreiging die uitstekende kansen gaf. Peter zag het, zijn tegenstander niet en speelde vol zelfvertrouwen de b-pion naar b2 en greep al naar de zwarte dame die op haar rentree wachtte. Maar helaas, Peter die het maar niet kon geloven zette vervolgens zwart mat. Subliem of ???

De enige verliespartij was van Frans Roes. Na de opening wachtte Frans te lang met afruilen, wat voor Frans een mooie stelling zou opleveren. De stelling werd minder en een rekenfout zorgde ervoor dat Frans een kwaliteit moest geven. Vervolgens moest de trukkendoos open. Maar Frans' tegenstander wist alle dreigingen te pareren. Helaas was de stelling niet meer te houden.

En nu onze topscorer, Henk Hofman, het nieuwe monster. Ook nu wist hij zijn pionnen te verspreiden over het gehele bord. Het lijkt net het tegenbeeld van zijn broer, die juist probeert de pionnen van zijn tegenstander uitelkaar te slaan. De verkregen open lijnen werden vervolgens gebruikt om de koning onder vuur te nemen. Toen de koning moest vluchten van e8 via f7 naar f6, won Henk materiaal. In tijdnood wist hij het voor de omstanders nog spannend te maken. Maar uiteindelijk haalde hij het winnende punt (nu 5 uit 5 !) binnen.

Het was bijna half twaalf en wij hadden al gewonnen (5½ - 1½), het gemotiveerde zootje, de mannen op wie je kunt bouwen, waar, wie weet, later trots wordt over verteld. Hebben we hier te maken met een echt team? Illustreerend is de gezamenlijke studie van Frans Roes' eindspel tegen Tal. Wie had van het team niet hierna gekeken. Ongevraagd kreeg ik varianten, ideeën over de stelling. Was het verloren, gewonnen of remise. Zelfs om 10 uur 's avonds word ik opgebeld. 'Frans staat gewonnen !' is de boodschap. Na bestudering dacht ik: 'Frans verliest'. Toen ik met mijn varianten aan kwam zetten, bleek dat Jan Smit de reddende variant had gevonden. Zelfs toen werd er nog gezocht in welke situaties Frans op winst mocht spelen en dit ook deed. Nee, aan motivatie ontbreekt het niet.

En dan de pot van Eric Verlinde. Uit de pirc-opening ontstaat een rustige stelling. Eric, die zelfs iets beter stond, was zelf niet tevreden over zijn eigen spel. Uit ontevredenheid greep hij naar mijn pils en binnen een half uur zette hij een mooie aanval op. Helaas miste hij in het eindspel een goede kans, maar had na de verplichte 40 zetten nog duidelijk voordeel. Vlak voor het afbreken werd toch tot remise besloten.

En dan de historische dag van Robert-Jan Schaper. Als hij tegen een goeie speler slecht stond, verloor hij altijd. Nu besloot Robert-Jan gewoon alles te verdedigen en niet naar dubieuze plannen te kijken. En wonderwel, de aanval werd afgeslagen en Robert-Jan miste vervolgens een mooie kans. Het ontstane eindspel met ongelijke lopers was remise (6½-2½).

Jan Smit wist vanuit de opening een stelling te krijgen, waarmee hij zeer vertrouwd was. Langzaam maar zeker wist hij het voordeel uit te breiden, en ik was zeer optimistisch over de stelling van Jan. In het eindspel schoof Jan de stelling iets te snel dicht, waarna het voordeel verdween. Na de tijdnoodfase besloten de beide spelers tot remise. De einduitslag was dus 7 - 3. Een mooie en duidelijk overwinning.

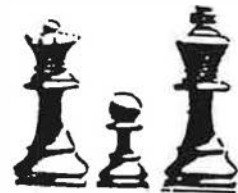
Dit ongeslagen team van Caissa speelt op 20 april tegen Amroba 2. En gelijkspel is voldoende om kampioen te worden, echter bij verlies kan/zal Het Probleem ons nog passeren. Zou het lukken ongeslagen kampioen te worden. Wanneer dat blijkt te lukken, zal er gefeest worden. Waar men zal vertellen over de wedstrijden van dit jaar, waar zelfs om de grofste blunders gelachen zal worden. Misschien wel op 22 april, naast een zaal waar men geweentandengeknars zal horen, waar men weer een jaar moet wachten om te promoveren. Waar men eindelijk eens in de spiegel zal kijken. Waar een eens zo bezielende teamleider zijn plan trekt.

C3- Landsmeer 1 (21 maart 1989)

wit: H. Akkersdijk

zwart: Diederik van Rappard

Konings-Indisch (Smyslov-variant)

1. d4 Pf6
2. c4 g6
3. Pc3 Lg7
4. Pf3 0-0
5. Lg5 c5
6. d5 ...

Gebruikelijker is 6. e3, maar de tekstzet is niet slecht.

6. ... d6
7. h3? ...

Tempoverlies. Beter was 7. Le2 waarop ik 7. .. h6 of 7. Pbd7 van plan was.

7. ... e5

7. .. e6 is slechter, omdat wit na een eventueel exd5 altijd met een stuk op d5 kan terugslaan, waarna veld d5 en de pion d6 zwak zijn.

8. e4 Pbd7
9. Tb1? ...

Beter was 9. Le2 of Ld3, om de toren op a1 te laten staan (eventueel), of naar c1 te spelen.

9. ... h6

Zwarts plan is f5 te spelen, maar daarvoor moet natuurlijk eerst de loper op g5 verdreven worden.

10. Le3 ...

Het beste. Na 10. Lh4 De8!, gevolgd door .. Ph5 en .. f5, staat de loper op h4 buitenspel.

10. Ph5
11. Dd2 ...

Beter was misschien 11. Le2, hoewel zwart na 11. .. f5 of 11. .. Pf4 niet slecht kan staan.

11. ... Kh7

Na 11. g5 12. h4! g4 (gedwongen) 13. Ph2! staat wit duidelijk beter.

12. b4 ...

Na 12. g4?! Pf4! 13. Lxf4 exf4 14. .. DDxf4 f5! heeft zwart duidelijk compensatie voor de pion.

12. ... f5!

Nu komt Le3 in moeilijkheden.

13. exf5 ...

13. g4 Pf4! en zwart staat goed, of 13. Dc2 f4! en ook hier staat zwart goed.

13. ... gxf5
14. g4 f4
15. Dc2+? ...

Een grafzet. Duidelijk beter was 15. Ld3+, waarna de stelling onduidelijk is. Na de tekstzet is er duidelijk iets mis met de witte stelling.

15. ... Kg8(?)

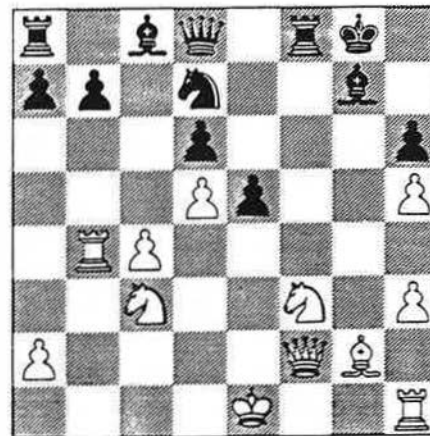
Nauwkeuriger was was 15. .. Kh8!

16. gxf5 fxe3
17. Lg2 exf2+
18. Dxf2 ...

Beter was 17. Kf1 cxb4! 18. Txb4 Pc5, hoewel zwart dan ook duidelijk beter staat. Na de tekstzet gaat wit er in de aanval af. Het slot is;

18. ... cxb4
19. Txb4 ...

19. Pa4 Da5!

19. ... Da5!
20. Db2 ...

Gedwongen.

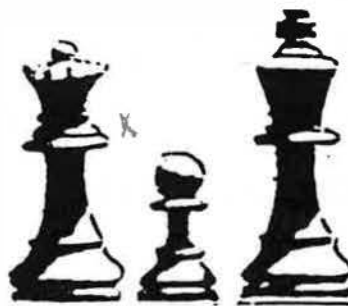
20. ... e4
21. Pd2 e3
22. Pf3 ...

22. Pde4 Pc5! 23. Pxc5 dxc5 24. T(will.) Dd8! --.

22. ... Pc5
23. Ke2 Pe4
24. Pxe4 Lxb2
25. Txb2 Da3
26. Tc2 Lf5!
27. Tc3

En tegelijkertijd door wit opgegeven

CAISSA 3 KAMPIOEN !!

Guido Royakkers

Het is gelukt! Op 20 april vertrokken we naar het AMRO-restaurant om daar tegen onze laatste tegenstander AMROBA te spelen. In de metro bleek al dat de meeste spelers (behalve onze twee invallers) nogal zenuwachtig waren.

Met name Jeroen die zich afvroeg hoe hij in de Pirc-opening moest reageren op de pion-opmars h2-h4-h5. Daarnaast had hij zitten klagen over mijn verslag van de vorige wedstrijd. Henk Hofman bekeek de interne lijst van Amroba en concludeerde daaruit dat hij tegen nummer 1 moest aantreden. Hij vroeg om een ander bord. Helaas de opstelling had ik al gemaakt, dat kon dus niet veranderd worden.

Al vrij spoedig was ik zeer tevreden. Er werd zeer geconcentreerd gespeeld. Over de wedstrijd wil ik enkel een paar opmerken kwijt.

Hans Uiterwijk speelde weer prachtig. Onze eerste invaller Jaap van Oosten drukte de tegenstander weg. Eric Verlinde speelde remise. Zijn stelling stond iets beter, maar of het gewonnen was!

De tegenstander van André Bach offerde een stuk in de opening. André verdedigde zich uitstekend en hield zonder problemen stand. Jan Smit speelde remise en heeft ergens de winst gemist. Peter Hofman speelde een zeer scherpe variant, wat uiteindelijk in zettenherhaling uitmondde. Piet Ruhe, onze tweede invaller, speelde een zeer afwisselde partij. Henk Hofman behield zijn 100 % score! Verder geen commentaar hierover!

En nu Jeroen Hoogeboom, hij speelde de Pirc. En jawel, zijn tegenstander besloot niet te lang te wachten met h2-h4-h5. Jeroen was ten onrechte bang. Zonder problemen nam hij het initiatief over. Toch verloor hij, in een gewonnen stand gaf hij zijn dame weg. En Robert-Jan brak af, in een totaal gewonnen stand.

Zodra bleek dat de 5 punten binnen werd de champagne ontkurkt. Errit Petersma en Robbert van het Kaar waren ook aanwezig en zij zagen hoe uiteindelijk de eindstand 6 - 3 werd. Het kampioenschap was behaald.

Tot slot van deze geslaagde avond vertrokken we naar Quibus om deze overwinning verder te vieren. Hier werd verder gesproken over de toekomst van het derde. André Bach was pessimistisch, we zouden moeten vechten om niet te degraderen. Anderen zagen de toekomst niet zo somber in. We zullen zien!

HET VIERDE

Victory/Landlust-2 - Caïssa-4, 23-02-89

Piet van Ammers

Fischer Z-3 - Caïssa-4, 30-03-89

De laatste twee uitwedstrijden van dit seizoen hebben ons precies die twee punten opgeleverd om ons dit jaar in de tweede klasse te kunnen handhaven. Tegen Victory/L liep het gesmeerd en dit team bewees dat de tweede klasse voorlopig te hoog gegrepen is. Waarschijnlijk zijn ze op het moment van schrijven al gedegradeerd. Ondanks de grote overwinning prijken er jammergenoeg toch nog twee nullen op het uitslagenlijstje. De regelmaat van Geert begint nu toch angstwekkende vormen aan te nemen. Tom Prent daarentegen liep na een uur spelen al tegen iedereen te verkondigen dat hij dit keer glad gewonnen stond. Dit klopte en hij maakte de partij in stijl uit. Bij de wedstrijd tegen Fischer Z zijn enkele kanttekeningen op zijn plaats. Door omstandigheden was ondergetekende een half uur te laat. Schande, dit mag een teamleider niet gebeuren. Ik wrong mij gehaast op mijn stoel, links en rechts tafel en stoelen aanstotend. Ik kreeg een onweerstaanbaar verlangen naar het Oranjehuis dat vergeleken met het speellokaal van Fischer Z een zee van ruimte biedt. Onder begeleiding van de decibellen van de aanpalende bar moesten wij onze creatieve partijen spelen. Dit bleek met name onmogelijk voor de spelers aan de eerste vier borden. We hadden geen schijn van kans en dat is ook niet verwonderlijk wanneer je de namen van de thuisclub bezieet. Eufemistisch gesproken verbaasd het mij dat zij in het derde team spelen!! Gelukkig gaf de rest van ons team de uitslag nog enige glans. Gelukkig kon Geert zijn eerste externe halfje laten bijschrijven. De partij van Martin Scholtens kende een grappig slot met wederzijdse damespromotie, maar verder kwam zijn tegenstander niet. Op 2 mei volgt onze laatste wedstrijd tegen ODI, winst brengt ons in de middenmoot. Toch niet gek na onze desastreuze start.

Victory/Landlust- C-4: 3 - 7

1. C.v.Kalken	- P.v.Ammers	$\frac{1}{2}-\frac{1}{2}$
2. A.Kroese	- A.Vlug	0-1
3. H.Admiraal	- G.Dekker	1-0
4. C.Faber	- M.Scholtens	$\frac{1}{2}-\frac{1}{2}$
5. H.Sorgdrager	- E.Leuw	0-1
6. H.Bergman	- T.Prent	0-1
7. W.Zegwaard	- P.Ruhe	0-1
8. F.Lap	- P.Could	0-1
9. G.Kloosterman	- H.Kuyper	1-0
10. H.v.Ekert	- A.Neidig	0-1

Fischer Z - C-4: 5 $\frac{1}{2}$ -4 $\frac{1}{2}$

1. J.Perrenet	- B.v.Kleef	1-0
2. H.v.Parreren	- P.v.Ammers	1-0
3. H.v.Ginkel	- A.Vlug	1-0
4. H.Bootsma	- P.Mug	1-0
5. E.Boonstra	- E.Leuw	0-1
6. B.Kuyper	- G.Dekker	$\frac{1}{2}-\frac{1}{2}$
7. B.Kraal	- T.Prent	0-1
8. P.Mesdag	- M.Scholtens	0-1
9. R.Monay	- A.Neidig	$\frac{1}{2}-\frac{1}{2}$
10. A.Fanzijn	- P.Could	$\frac{1}{2}-\frac{1}{2}$

Caïssa-4 - ODI-1 ; 02-05-1989 5 - 5 X

Piet van Ammers

De laatste wedstrijd tegen ODI-1 hebben we geheel in stijl afgesloten. Het gehele seizoen heb ik een beroep moeten doen op minimaal twee invallers per wedstrijd. Gelukkig speelden we thuis en kon ik putten uit het rijke Caïssa-arsenaal.

De invallers deden het buitengewoon goed, gezien het feit dat ze met hun vieren 50% scoorden. Dat de heer Barendregt het schaken nog niet is verleerd bewees hij aan bord tien en de plusremise van Leo Oomens verdient ook in de analen te worden bijgeschreven.

Tot slot enkele cijfers. C-4 gebruikte 21 spelers voor zeven wedstrijden. Slechts drie spelers speelden alle zeven wedstrijden: M.Scholtens, P.Gould en ondergetekende. De andere statistische gegevens worden door Jeroen aangeleverd in zijn overzicht. C-4 heeft zich gehandhaafd, prima!

Individuele resultatenC-4 tegen ODI-1

1. P. van Ammers	$\frac{1}{2}$
2. L. Oomens	$\frac{1}{2}$
3. P.Mug	0
4. G. Dekker	1
5. M. Scholtens	1
6. E. Leuw	0
7. P. Gould	0
8. P. de Jager	1
9. W. de Vries	0
10. Hr. Barendregt	1

HET VIJFDE.WGM 6 - Caïssa 5 (20.3.1989) $5\frac{1}{2}$ - $4\frac{1}{2}$

1. Ben van Kleef	0
2. Elwin Osterwald	0
3. W. Cornelissen	$\frac{1}{2}$
4. H. Kuyper	0
5. Leo Oomens	1
6. Allard Troost	1
7. Piet Ruhe	1
8. H. Cornelissen	0
9. Marco Vervoort	0
10. Luc Verstraeten	1

Caïssa 5 - WSC 2 (25.4.1989) $4\frac{1}{2}$ - $5\frac{1}{2}$

1. Piet Ruhe	0
2. Hans Kuyper	$\frac{1}{2}$
3. Elwin Osterwald	$\frac{1}{2}$
4. Leo Oomens	0
5. Harry Cornelissen	$\frac{1}{2}$
6. H. van Steden	0
7. Marco Vervoort	1
8. Bart de Wilde	1
9. Allard Troost	0
10. Michel Grimmink	1

Het is werkelijk erg jammer dat Harry Cornelissen dermate bedolven geraakt is in het werk, dat hem de tijd voor een verslag ontbrak. Jammer voor het team, maar ook voor hemzelf, want hij is zonder twijfel de enige man op aarde die ooit driemaal achter elkaar een afgebroken partij had bij de stand van $4\frac{1}{2}$ - $4\frac{1}{2}$! De eerste maal stond hij heel goed, maar verloor toch door een ernstige fout. De tweede maal stond hij in hogere zin verloren, maar wist in twee (!) zittingen toch te winnen. De derde maal stond hij iets minder, liep langs de afgrond, miste de kans zijn tegenstander daarin te werpen, en (je krijgt altijd maar één kans) verloor. We zouden graag fragmenten uit die partijen gezien hebben. Hé Harry, slow down!

HET ZESDE

SV CAISSA 6

- CHESSPOT 1

6 - 2

B. van Kleef

- S. Postma

1 - 0

S. Steemers

- S. Schuurmans

1 - 0

D. Wolters

- M. Klijnkraker

1 - 0

M. Grimminck

- M. Oosterhoff

1 - 0

L. Oomens

- J. Potters

0 - 1

A. Neidig

- A. Torbijn

1 - 0

R. van Batenburg

- C. van den Heuvel

1 - 0

M. Ligtenstein

- J. Weenink

0 - 1

Het zesde wordt kampioen. Caissa 6 tegen Chesspot : 6 - 2

Leo Oomens

In het begin van de competitie begon ik mijn roep: het zesde wordt kampioen. Toen leek dat nog niet echt zeker. Nu hebben we nog maar een wedstrijd voor de boeg en de koers lijkt gelopen. Tegen Tal moeten we winnen natuurlijk, maar een gelijkspel is ook voldoende en zelfs een nederlaag met klein verschil kan ons de kop niet kosten.

Maar naarmate onze kansen beter zijn, neemt ook de spanning of het zal lukken af. Dat is eigenlijk nog ons enige gevaar: dat we ons in slaap laten sussen doordat het toch niet meer mis kan. Goed, om ons op te peppen gaan we voorafgaand aan de uitwedstrijd tegen Tal 8 gezamenlijk eten. Pilsje, flesje wijn erbij, anders heeft Tal geen kans. Wat ik bedoel is: oppassen! Tegen Chesspot 1 haalden we 6 winstpunten. Voldoende natuurlijk. Maar voor mijzelf een tegenvaller. Ik verloor van Jeanne Potters. Tegen e4 speelde ik Siciliaans. Dat is zo 'n verdediging die als moeilijk bekend staat. Euwe en Rouwmeester ontraden zoiets aan de beginnende schaker.

Maar juist daarom misschien heb ik het idee dat ik zowel met wit als met zwart beter uit de voeten kan dan mijn tegenstanders. De praktijk wijst helaas anders uit. Nu verzoon ik een elegante manoeuvre die mij twee tempi kostte, zodat ik een witte pion op f6 zag verschijnen. Daarna verloor ik nog een pion, en omdat ik dus alleen maar voor remise moest vechten, besloot ik het zo te spelen dat al mijn stukken werden afgeruild. Wat een geconcentreerde onnozelheid!

Ook invaller Mark Lichtenstein verloor. Tot mijn verrassing speelde hij met wit tegen de Nimzo-indische verdediging eerst Dc2 (om de dubbelpion na ... Lb4xPc3 te voorkomen) en vervolgens koos hij voor de lange rochade. Zoiets had ik nog nooit gezien. Maar waarom niet? Of die opstelling nu ook de verklaring is dat hij niet heeft gewonnen, heb ik in het vervolg niet meer kunnen zien. De rest van het team zorgde netjes voor afgetekende overwinningen. Memo 5 heeft zich teleurgesteld uit onze competitiepool teruggetrokken.

Jammer, ik had me al verheugd op een hoge score. Nu wacht ons dus alleen nog Tal dat met 2 wedstrijdpunten minder en een iets lager aantal bordpunten op de tweede plaats staat. Misschien kunnen we ze eens polsen hoeveel ze overhebben voor een grote overwinning. Een kistje sigaren zal niet voldoende zijn, daar heeft alleen de heer Neidig iets aan. Nee, iets substantieels voor het hele team, daarover moet toch een gedachtenwisseling mogelijk zijn.

Of moeten we toch maar kampioen worden?

CAISSA 6 WORDT GEEN KAMPIOEN!

Leo Oomens

C-6 tegen Chesspot : 6 - 2
C-6 tegen Tal 8: 3 - 5 ! ! !

Het is niet gelukt. Caïssa 6 is in het zicht van de haven gestrand. Bij het ingaan van de laatste wedstrijd, tegen Tal-8, hadden we een voorsprong in wedstrijdpunten (eentje maar) en een ruime voorsprong in bordpunten. We waren er dan ook vast van overtuigd dat we ook Tal zouden oprollen. We gingen voor de volle winst.

Om het al een beetje te vieren, waren we eerst gezamenlijk gaan eten in de Indian Cottage, waar Bert Wijchgel als onze gastheer optrad. Voortreffelijke maaltijd met geurig geparfumeerde Tandoori Chicken en geanimeerde stemming. Klokslag acht rolden we het clubhuis binnen.

Natuurlijk wisten we wel van beren en huiden en verkopen en schieten, en ook dat daar een volgorde in dient te zitten. Maar we waren nu eenmaal zelfverzekerd. Na een half uurtje mompelde Stefan: " Het ziet er niet zo goed uit." Maar ik was daar niet van onder de indruk: " Wat nou? Ik sta een hele loper voor! "

Tja. Nog een half uurtje later wilde Frans Thomese graag remise aanbieden; " Ik zie er echt niets meer in! " " Overleg dat maar met Stefan," moest ik hem vertellen. Maar het was wel duidelijk dat ons aanvankelijke enthousiasme een knak had gekregen. Maar good old Michel, de jongste van ons team, liet op dat moment een overwinning aantekenen. Hij won met een prachtig dameoffer. Die partij ziet u, met zijn eigen commentaar, hieronder.

Maar dat was lange tijd onze enige vreugde. Op bord 1 stond Ben al vanaf de opening moeilijk of verloren. Zelf zag hij nog allerlei tactische kansen, maar de verdediging van zijn tegenstander sloot steeds net. Een vechter als Ben geeft het dan echter nog lang niet op. Rene had het toen ook al een tijdlang heel moeilijk. Dirk speelde een partij waarin het mij heel lang onduidelijk was wie er beter stond, maar uiteindelijk kreeg hij een eindspel met heel wat pionnen minder, dat dus glad verloren was.

Ondertussen had ook op mijn bord zich een dramatische ontwikkeling voorgedaan. Nog steeds met een loper meer en een schitterende vrijpion al op de zesde rij kon de winst me toch niet meer ontgaan! Maar ik was toch nog even te gretig, speelde ...b3-b2 en toen bleek dat het weinige tegenspel van wit opeens genoeg was voor eeuwig schaak. Ik had nog wel gekeken of er mat dreigde, en zag dat alles veilig was. Maar aan eeuwig schaak had ik niet gedacht.

Nu ja, Neidig ging door zijn klok in een onduidelijke stand die bij analyse inderdaad al niet meer gunstig voor hem was. Frans kreeg zijn remise, Rene zijn nederlaag. En ook Ben wist zijn partij niet meer te houden. Dirk verloor en zo hadden we dus twee remises, een overwinning en vier verliespartijen. Alleen Stefan moest toen nog uitspelen. Zijn tegenstander had in een pionneindspel al een paar maal geopperd dat voor hem remise genoeg was, maar Stefan wilde toen nog wel even laten zien hoe je zo' n spelletje moet winnen. 3-5 dus. Dat we een paar weken eerder met 6-2 van Chesspot hadden gewonnen werd toen opeens heel onbelangrijk (ikzelf verloor toen van Jeanne Potters).

Met enige verbittering moesten we de Tal-spelers feliciteren met hun overwinning en met het door hen behaalde kampioenschap.

Nu aan het eind van het seizoen past een woord van lof voor Michel. Hij behaalde een score van maar liefst 100 procent. Voor een speler waarvan je zoudenken dat hij nog ervaring tekort zou komen een prachtig resultaat. Hij hoort, op de duur zeker, in hogere teams te spelen. Ook Stefan haalde 100 procent. In hem heb ik dit seizoen vooral de ijzige koelbloedigheid leren

(wordt vervolgd op p. 24)

'De schakers zijn en de wereld

Vrij Nederland

Hans Ree over

Een paar maanden geleden, toen ik me al had voorgenomen om over de schaakklok te spreken, verscheen een boekje van Harry Mulisch dat *Het beeld en de klok* heette. Ik las het meteen, vooral om te zien of hierin dezelfde dingen besproken werden als waarover ik het wilde hebben. Dat leek inderdaad het geval te zijn. De hoofdpersoon, die erg op Mulisch lijkt, spreekt over zijn afkeer van de digitale klok. 'Iemand met een digitaalhorloge beschouwde hij niet werkelijk als een mens.' En ook: 'De spastisch veranderende cijfers van een digitaal-klok, onafgebroken verkrampend als bij een epileptische aanval, of als iemand die elke seconde een zweeps slag krijgt (...).'

Digitale klokken zijn als confectiepakken van acryl, ze vertegenwoordigen de dood. Of hier ook aan de schaakklok werd gedacht werd er niet bij gezegd, maar dat zou best kunnen, want dit boekje ruikt op een opvallende manier naar schaken. Het is opgedragen aan de nagedachtenis van Hein Donner, de schaker. De Mulisch-figuur wordt de meester genoemd, zoals een schaakmeester. In Australië ontmoet hij een andere Nederlandse meester, die doorreist naar Alice Springs, de stad die precies in het midden van het continent ligt. Dat moest haast wel de schaker Tim Krabbé zijn, die immers een boek heeft geschreven dat *De stad in het midden* heet en een kaart van Australië op het omslag heeft. Het standbeeld van Laurens Janszoon Coster en de Mulisch-figuur, die ook een soort standbeeld is, lopen samen over het grote plein van Haarlem, als de stukken van een levend schaakspel die te voet of te paard de zetten uitvoeren namens de echte meester die ze heeft bedacht, en de velden die uit het vliegtuig worden gezien, dat waren natuurlijk eigenlijk de velden van een schaakbord en zo was er nog het een en ander. Misschien zijn het maar de hersenspinsels van een schaker, al die schakerverwijzingen die ik dacht te zien. Zoals Loezjin, de hoofdpersoon van *De verdediging*, het schaakboek van Nabokov, als hij buiten op een bankje zit de lindeboom op de heuvel met een paardzet de telegraafpaal laat slaan en later als zijn vrouw hem voorleest uit de krant in haar woorden alleen maar de beschrijving van een loperoffer op h7 kan horen, zo zijn de schakers geneigd om de hele wereld als een schaakbord te zien. U zult het straks nog wel merken.

In ieder geval, ik dacht dat ik over de schaakklok las en nu namen mijn ge-

Een toernooi van de tien sterkste schakers ter wereld. Dubbelrondig. Bedenktijd één minuut, prijzengeld een paar miljoen. Totale duur een uur, met ruim tijd voor reclameonderbrekingen. Dit angstbeeld schetste Hans Ree in *De Brandende Kwestie* (georganiseerd door de Stichting Literaire Activiteiten Amsterdam) die hij op 25 april aansneed. En dat alles vanwege de digitale tijd-klok.

Een schaker zet zich af tegen de 'tijdhongersnood': 'Diepzinnigheid wordt minder belangrijk en handig opportunisme belangrijker.'

dachten een wending die ook typisch voor schakers schijnt te zijn. Er is wel eens opgemerkt dat de schaker het waarheidsbegrip niet kent. Zijn waarheid is altijd een praktische waarheid. Thuis studeert hij een opening in die hij goed vindt, maar als zijn tegenstander dezelfde opening speelt moet hij juist bewijzen dat die slecht is en tegen zijn eigen ideeën vechten. De waarheid die in de strijd naar voren komt is slechts zolang geldig tot de volgende partij begint. Het is de waarheid van de redenaar, die weet dat er altijd wel iets tegen zijn argumenten in valt te brengen, maar dat ze op een bepaald moment en voor een bepaald publiek overtuigingskracht kunnen hebben. Daarom is de schaker ook weinig geneigd tot extreme politieke overtuigingen of fundamentalistische godsdiensten. De medemens hoeft niet bang voor hem te zijn, maar vast op hem rekenen kan hij natuurlijk ook niet en als hij een ferme overtuiging verlangt komt hij bedrogen uit. Nu zag ik in het boekje van Mulisch mijn eigen gedachten over de klok fraai opgeschreven. Hij had mijn opening gespeeld en die was nu opeens minder overtuigend dan toen hij nog van mezelf was. Is het niet overdreven om zoveel drukte te maken over een onschuldige digitale klok? We zullen zien.

De traditionele schaakklok is een simpel apparaat. Twee met elkaar verbonden uurwerken die om de beurt lopen, afhankelijk van wie er aan zet is. Als iemand er niet in slaagt het vastgestelde aantal zetten binnen de daarvoor bestemde tijd uit te voeren, heeft hij verloren. Het moment van tijdsoverschrijding wordt vastgesteld met behulp van een stukje metaal dat op de wijzerplaat in de buurt van de 12 is vastgemaakt, genaamd 'de vlag'. De guillotine van het schaakspel. Zo leeft de schaker nog, een seconde later valt de vlag en zo is hij dood. De schaakklok is zo simpel dat het lijkt alsof hij al eeuwen moet bestaan, maar dat is niet zo. Pas in de tweede helft van de vorige eeuw werd het gebruikelijk om de bedenktijd te meten. Daarvoor werd het aan het fatsoen van de speler overgelaten om niet hinderlijk lang na te denken. Lang niet altijd werd dat fatsoen ook opgebracht en vele jammerklachten zijn ons overgeleverd over tergend langzame spelers, maar toch duurde het tot ongeveer 1850 voor de tijd rijp was voor het invoeren van restricties.

'wereldser geworden d is verschaakt'

nd. 6 mei 1989

ver 'De schaakklok'

In 1852 schreef een Engelsman: 'Jury's hebben mensen veroordeeld en rechters hebben ze opgehangen om tijd te sparen. Spoorwegaatschappijen breken tegenwoordig onze benen en soms onze nek, om tijd te sparen. Onze schaakspelers zijn de enigen in het land die daar niet op letten.' Ophangen en de nek breken. Het is duidelijk dat de invoering van de klok als een helaas onvermijdelijke daad van agressie werd ervaren. De eerste schaakklokken waren nog mefkwaaardig onhandig, maar in 1884 werd patent aangevraagd op een klok die ook nu nog redelijk zou voldoen. Op één punt na: de vlag ontbrak. Men nam het nog niet zo nauw. Het was de bedoeling om te voorkomen dat iemand het spel bedierf door urenlange zinloos gepleker, niet om hem te straffen als hij een seconde te veel gebruikte. Wat voor straf moest er trouwens gegeven worden. De moderne straf - partij verloren - zou als barbaars beschouwd worden. Soms werden er kleine geldboetes uitgedeeld. Vaker was het zo dat iemand die te veel tijd had gebruikt nog een kwartier extra kreeg. En als daar misbruik van werd gemaakt? Een heer deed dat niet. Toch deed hij het soms wel en aan het eind van de negentiende eeuw was de moderne harde straf algemeen ingevoerd. Met tegenzin, en met het gevoel

dat er een barbaars element in de schaakwereld was gekomen. De invoering van de vlag, de schaakguillotine, werd in 1899 voorgesteld, maar het duurde nog twintig jaar voor hij algemeen gangbaar was. Nog steeds ervaren vele schakers het claimen van een overwinning door tijdsoverschrijding van de tegenstander als een vorm van vals spel. Het barbaarse element dat met de klok en vooral met de vlag was ingevoerd, was het element van de sport, waar het resultaat telt en niet de manier waarop het tot stand is gekomen.

Door de klok kon het tempo van de partij worden vastgelegd en in de loop der tijd is dat tempo voortdurend versneld, een tendens die nog steeds doorgaat. Door de versnelling werd een beroep gedaan op andere eigenschappen van de schaker. Om het grof te zeggen: diepzinnigheid wordt minder belangrijk en handig opportunisme belangrijker. Zo kwam er ook een ander soort schaker in de toernooien. Verdwenen is de discussie over de vraag of het schaken een kunst, een wetenschap of een sport zou zijn. De wereldschaakbond is een sportbond en zoekt - gruwelijke gedachte - aansluiting bij de Olympische spelen. Je kan het ook zien aan de verslaggeving. Iedereer

kent de standaardvraag van de sportverslaggever: wat ging er door je heen. De emoties van de sportman, daar gaat het om in het sportverslag. Ook de schaakpartij wordt tegenwoordig zo beschreven. Ik wil er niet smalend over doen, want ik doe het zelf ook. Maar honderd jaar geleden zou het dwaas en ongepast zijn geweest om te speculeren over de emoties van een schaker, net zoals je ook niet aan een schrijver vraagt wat er door hem heen ging toen hij zijn boek schreef. En als het toch gevraagd wordt is het misschien een teken dat ook de literatuur een sport is geworden met ranglijsten en wedstrijden, zoals ook een lezing met debat na afloop en een scheidsrechter die de strijd in goede banen leidt een vorm van sport is, wat de heren Van Kooten en De Bie begrepen toen ze indertijd het wereldrecord Brandende Kwesties vestigden.

Loopt de schaakklok eigenlijk wel gelijk? Een simpele vraag die zelden gesteld werd voordat er klokken bestonden die inderdaad gelijklopen, de elektronische digitale klokken.

De vermaarde wedstrijdlerder Geurt Gijssen, bekend van het laatste wereldkampioenschap, voerde vorig jaar een test uit en schrok. De klokken die door de beste spelers ter wereld gebruikt werden liepen allermist gelijk, de afwijking kon vele minuten zijn. Een wereldkampioenschap en miljoenen dollars aan prijzengeld konden naar de verkeerde man gaan door een defect van de klok. De remedie was duidelijk, in de toekomst moest het wereldkampioenschap met een digitale klok gespeeld worden, maar toen Gijssen dit aan wereldkampioen Kasparov voorstelde, trof hij tot zijn verbazing onwil en zelfs verontwaardiging. Nooit zou Kasparov spelen met een digitale klok. Hij moet gezien hebben dat de invoering van de digitale klok de schaakwereld evenzeer zal kunnen veranderen als vroeger de gewone klok dat heeft gedaan. Waarom eigenlijk? Doet de digitale klok dan niet hetzelfde als de gewone klok, alleen iets nauwkeuriger? Meestal wel, maar er is iets dat met een digitale klok heel goed gedaan kan worden en met een traditionele heel gebrekkig. Iets waarbij de grotere nauwkeurigheid een essentiële rol speelt. Partijen met één minuut bedenktijd. Wat kan, gebeurt ook.

Tussen de ronden van de echte toernooien zie je tegenwoordig de schakers lange series partijtjes spelen met de man één minuut bedenktijd en met een digitale klok. Het is een aardigheidje, niemand neemt het erg serieus. Een aardigheidje dat bij uitstek geschikt is voor de televisie, een smakelijk hapje voor de

(wordt vervolgd op pag. 30)

waarderen waarmee hij zijn tegenstanders de nek omdraait.
De andere teamleden hebben allemaal wel nu en dan een puntje laten liggen.
In totaal hebben we in 6 competitiewedstrijden 16 bordpunten gemist. Ik zelf had daar een aandeel in van $2\frac{1}{2}$ punt. Daarmee zat ik iets boven het gemiddelde. Vervelender was dat het ook (voor een deel) belangrijke punten waren: tegen DOS moesten we gelijk spelen doordat ik verloor en een half puntje tegen Tal gaf dan wel niet de doorslag, maar droeg zeker niet bij tot een mooi resultaat. Ik ben dus niet tevreden. Maar wie van ons team is dat wel?

Wit: Michel Grimmink
zwart: M. van de Veen
(9 mei 1989)

1. e4 c5
2. Pf3 Pc6
3. d4 cxd4
4. Pxd4 e5
5. Pf3?! ...

5. Pdb5 is beter.

5. ... Pf6
6. Pc3 Le7

Theorie is: 5. Lb4 6. Lc4 0-0 met gelijk spel.

7. Lc4 h6?
8. Le3 0-0
9. Dd2 Pg4

Zwart kan beter met d6 zijn loper ontwikkelen.

10. h3 Pxe3
11. Dxb3 Lf6
12. 0-0-0 Pe7

Ik had Pd4 verwacht, 13. h4 d6, 14. Pd5 staat wit goed.

13. h4 ...

13.g4 is misschien beter: 13... a6
14.g5 Lxg5 15. Pxg5 hxg5 16.Dxd5

13. ... a6

Met d6 had zwart 14. g4 kunnen uitstellen: 14. Tg1 Lg4.

14. g4 Pg6

Op 14. ... b5 volgt ook 15. g5.

15. g5 hxg5

16. hxg5 Le7
17. Tdg1 d6

Eindelijk, maar nu is het te laat.

18. Ph4! ...

Zwart heeft nu de volgende mogelijkheden: A. 18. ... Pxd4 19. Txd4 g6 (of b5)

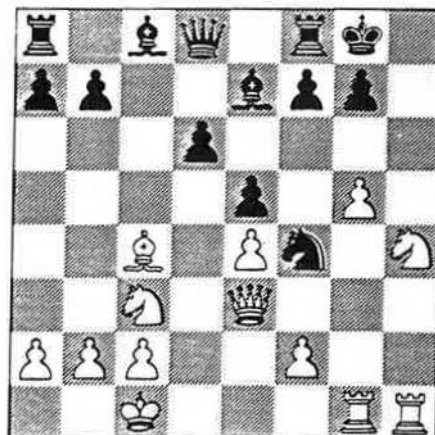
20. Tgh1 Lxg5 21. Th8 1-0

B. 18. ... Le6 19. Pxd6 1-0

C. 18. ... Ph8 19. Pf5 en Dh3 1-0

D. 18. ... Pf4, als in de partij

18. ... Pf4

19. Dxf4!! Le6

Stelt het mat uit. (exf4 20. Pg6)

20. Pg6 fxg6

21. Lxe6+

Zwart geeft het op.

Terugblikkend op het seizoen 88-89 kunnen we met recht constateren dat C7 een nogal turbulent jaar achter de rug heeft. Na zeer wisselvallige uitslagen en grote problemen met de opstellingen kwam zelfs de Rode Streep in zicht. Gelukkig kon een dergelijke afgang vermeden worden, mede door de inbreng van ettelijke nieuwe leden, terwijl ook een aantal oude getrouwen zich niet onbetuigd liet. Het val ook op te maken uit de resultaten van onze laatste twee wedstrijden.

Om te beginnen met de thuiswedstrijd tegen TOZ 3 op 4 april. Allereerst blijkt uit de namen van de spelers dat er slechts een drietal spelers van het eerste uur meespeelden, te weten Goudzwaard, Haan en ondergetekende. Daarbij dient aangetekend te worden dat op 18-10-88 we met maar liefst vier invallers uit het onvolprezen achtste opereerden. Onze vierde vaste speler, Ben Ali heeft het echter jammer genoeg laten afweten. Maar nu over naar de wedstrijd. Er was nog wel enige spanning te beleven, want door de vreemde capriolen van alle andere teams, bleken we inmiddels lichte kampioenskansen te hebben gekregen. TOZ bleek ook nog volop ambitie te hebben, zij stonden op dat moment met ons gelijk, zodat zich een boeiend gevecht ontspon, dat door C7 glansrijk werd gewonnen. Er was die avond eigenlijk maar één smetje op het geheel, de verliespartij van de teamleider!

1. M. Ligtenstein	0-1	H. Ubbink	(4 april 1989)
2. F. Michel	1-0	H. Jager	
3. F. Goudzwaard	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$	T. van der Werff	
4. M. Haan	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$	A. Geerts	
5. M. Groothedde	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$	B. Kroon	
6. W. de Vries	1-0	H. Louwaard	
7. R. Aué	1-0	T. Mes	
8. A. Deken	1-0	G. Buwalda	
Caissa 7 $5\frac{1}{2}$ - $2\frac{1}{2}$ TOZ 3			

Toen volgde er nog de laatste wedstrijd, die tegen VKVC 3. Eigenlijk was dit nog maar een formaliteit, maar bij een misstap van Amstelveen bij de Pion zouden we nog gepromoveerd zijn ook. Gelukkig bestaat er nog zoiets als sportieve gerechtigheid en bleef C7 een met schaamrood beklede gang naar een hogere klasse bespaard. Maar winnaars deden we wel en zo werd een kommervol seizoen 'on a high note' afgesloten. Tot slot zou ik willen vragen of iedereen die seizoen meerdere keren (of misschien slechts een enkele keer) heeft meegespeeld zou willen overwegen zich voor het volgende seizoen beschikbaar te stellen. Mijn taak als teamleider zou daardoor enorm verlicht worden. In ieder geval, dank aan een ieder die heeft meegeholpen bij het tot een eervol einde brengen van het afgelopen seizoen.

Caissa 7 - VKVC 3 (2 mei 1989) $4\frac{1}{2}$ - $3\frac{1}{2}$

1. F. Michel	1-0	K. Kramer	5. M. Ligtenstein	1-0	H. van Waas
2. J. Bade	1-0	J. Spekman	6. H. Wouters	0-1	D. Spaan
3. F. Goudzwaard	0-1	G. Roos	7. H. de Jong	1-0	D. Ottens
4. H. de Heer	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$	L. Meyling	8. H. Ben Ali	0-1	H. Meyer (regl.)

HET ACHTSTE

Ondergang en wedergeboorte van
Caïssa 8

Frans Oranje

6 maart 1989

Het was een bijeengeraapt zootje, CB. Maar erg leuk, en wat waren we soms gelukkig en uitbundig met elkaar. Neem nou die wedstrijd tegen Amsteltoren in Oudekerk a/d Amstel. Met drie auto's dames en heren, jawel met drie auto's erheen gegaan. En Johannes van der Klauw op zijn eigen brommer. Die had in jongere jaren nog de weelde van een Oudekerkse scharrel aan de Amstel beleefd en kon de weg dus dromen! Bij prachtig weer hebben we verzameld in de Quibus! Ik geloof nog nooit eerder de Quibus met zoveel daglicht bekeken te hebben. Ik was daar ook een half uur te vroeg, die avond. Paul van Beukering beleefde zijn debuut met Caïssa in de SGA, zoals we vrijwel iedere wedstrijd een debutant erbij gehad hebben. In het speellokaal van de Amsteltoren hangen altijd feestslingers. Of er altijd een bruiloft of 100-jarige is. De ouderen komen er ook het eerst en beginnen de stukken op te zetten voor de wedstrijd. Buiten de ontmoeting met Caïssa zijn er maar enkele andere borden, waaraan competitie gespeeld wordt. Het is een enerverende wedstrijd. De staart doet het prima. Cornelis Veenstra en Peter Rijke verliezen. Raoboud Winkels en ik komen niet verder dan remise. Aué treft Caïssa-nevenlid Louiszoon tegenover zich.

Frans Oranje	- D. v.d. Donk	½ - ½	
Cornelis Veenstra	- W. Kuypinga	0 - 1	
Radboud Winkels	- R. de Boer	½ - ½	
Maurice Aué	- H. Louiszoon	1 - 0	
Peter Rijke	- J. v.d. Veen	0 - 1	
Paul v. Beukering	- C.J. Huizing	1 - 0	
Johanna Eymael	- G. v.d. Donk	1 - 0	
Joh. v.d. Klauw	- K. Boetian	1 - 0	5 - 3

11 april 1989

Onze thuiswedstrijd tegen ES '80 werd een ontgoocheling. Het is moeilijk te begrijpen, waar de steken vielen. Dit vijfde team van ES '80 was oorspronkelijk een damesteam geweest. Er werd verbeten gespeeld. De tegenstand was groter dan we hadden verwacht, dat was duidelijk. De juichkreet van Johanna toen ze remise maakte, zal een ieder die erbij was heugen. De lange partijen van Maurice en mij, de fouten, de koffie en het verlies. Ach, en dat allemaal in eigen huis.

Frans Oranje	- Flinkenflügel	1 - 0	
Cornelis Veenstra	- Jansen	0 - 1	
Maurice Aué	- Schonagen	½ - ½	(na afbreken)
Peter Rijke	- Willemse	1 - 0	
Paul Swirc	- Mw Erp	0 - 1	
Paul v. Beukering	- Mw Reerink	0 - 1	
Johanna Eymael	- Mw Berkhout	½ - ½	
Joh. v.d. Klauw	- v.d. Beek	0 - 1	3 - 5

11 mei 1989

Onze laatste wedstrijd betekende een onvolledige nederlaag. Een nederlaag, die zeker niet nodig was. Hier hebben we zonder meer en ik met name de partij uit handen gegeven. Debutant van Zoelen deed het uitstekend en won op een prachtige manier. Inzelf wist met een stuk méér door een foute Koningsmanoeuvre de partij nog te verliezen. Het gebouw 'De Zuidpool' in de Vasco da Gamastraat heeft ons niet mogen inspireren. Hoewel het schaakleven van het Probleem toch beslist enthousiast genoemd mag worden. Het ging CB evenwel niet naar de vleze. Volgend jaar weer in de 5e klasse, maar het huidige team zal het dan beslist wat beter gaan doen!

Frans Oranje	- Slijtenhorst	0 - 1	
Cornelis Veenstra	- Saleni	0 - 1	
van Zoelen	- Bongers	1 - 0	
Maurice Aué	- Nazems	½ - ½	
Peter Rijke	- de Vries	1 - 0	
Faul v. Beukering	- Winter	½ - ½	
Faul Swirc	- Alkemade	0 - 1	
Johanna Eymael	- Schoenmaker	0 - 1	3 - 5

En daarmee is een einde gekomen aan de externe competitie 88/89. Een verslag en overzicht ervan kunt u aantreffen in het komende nummer van Caissanieuws, voorafgaande aan de jaarvergadering.
redactie

TEGEN KRITIEK BESTAND

Errit Petersma

Nog nooit heb ik zoveel commentaar op een stukje gehad als op 'Lof der onnoozelheid' in het vorige nummer van Caissanieuws. Ik had de reacties kunnen verwachten. Het was immers een pittig verslag van de smadelijke nederlaag van Caissa 1 thuis tegen Fischer 2 op 7 januari 1989. De reacties kunnen in een paar categorieën worden ondergebracht.

Allereerst het positieve commentaar. Uiteraard was Jeroen Hoogenboom als hoofdredacteur de eerste die het gewraakte artikeltje las. Hij was verheugd met zulke kopij en wenste die graag te plaatsen. Overigens heb ik overwogen de passages over Marcel Nielen te schrappen. Deze overweging heb ik Jeroen meegedeeld. Hij zei me dat ik zelf diende te beslissen. Ik heb uiteindelijk besloten het begin te handhaven. In de eerste plaats omdat ik het best aardig vond. In de tweede plaats omdat de inhoud allerm minst aanstootgevend leek. In de derde plaats omdat uitgerekend Marcel na afloop van die desastreus verlopen match mij aanraade een bozig verslag te componeren. Waar alle reden toe was. In de vierde plaats omdat ik de passages niet slecht vond passen in een badinerend relaas. En zo was het bedoeld. Na verschijnen van Caissanieuws heb ik van diverse kanten opmerkingen gehoord in de trant van: pittig, leuk, geestrijk (Pim Zonjee), prikkelend. Gert Jan de Boer vond het verslag geniaal en verlangt naar meer.

Vervolgens natuurlijk het commentaar van de gewonde spelers van Caissa 1. Enigszins gegriefd was Han de l'Ecluse, nadat hij het stukje thuis eens rustig had overgelezen. Ik zal de laatste zijn die zich dat niet kan voorstellen. Bij nader inzien moet ik bekennen dat het een beetje kinderachtig

was zo ostentatief met Hans naam te kwanselen. Zelfs van Maarten van Daalen kreeg ik eventjes de wind van voren.

De laatste jaren zijn er heel wat clubkrantjes door mijn handen gegaan. Van enkele verenigingen heb ik de periodieken regelmatig toegestuurd gekregen. Via allerhande bestuursleden en redacteuren werd ik op de hoogte gehouden. Algemene indruk: wat een tinnef, mijne heren. Het gemiddelde clubblad is abominabel geschreven, nauwelijks leesbaar ge(re)produceerd, krakkemikkig geniet en ontoonbaar van uiterlijk. Er zijn maar enkele bladen die het aanzien waard zijn. Daarin wordt fraai geanalyseerd, goed geschreven, de humor gedoseerd en tevens veel informatie geboden. Ik schat het aantal van zulke clubkranten op 4 (van de 47 bij de SGA aangesloten verenigingen). Niet in de laatste plaats door de fabelachtige inzet van Pim en Jeroen is Caissanieuws tot een van de beste bladen binnen de regio Amsterdam (en vermoedelijk ver daarbuiten) uitgegroeid. Een niet geringe bijkomstigheid is het feit dat beiden zo levendig en gestileerd schrijven.

Ik ben van mening dat er in een goed verzorgd clubblad ook pittig en spiritueel moet kunnen worden geschreven. Kritiek en discussie dienen niet uit de weg te worden gegaan. Wij hoeven ook niet van die oubollige verslagen te produceren, waarin geiten en kolen worden gespaard. Wanneer iemand - zoals ikzelf zaterdag 11 maart jongstleden als invaller tegen Nieuwendam - na bar slecht spel verliest, hoeft niet te worden bericht dat ik slechts door een ongelukje, van mijn tegenstander verloren heb.

Laten we elkaar niet sparen, terwijl we elkaar op de 64 velden naar het leven staan.

'n Schhakkpartij; Wit (1871) - Zwart (1659) door p. deken.
De koning zonder stukken, die moet bukken.

1) c4 - e6 z: m'n hemel, doe ik 't weer. e5, sukkel.
2) e4 - c5 3) Pf3 - Pc6 4) Pc3 - d6 5) d4 - cd4 6) Pd4 - Pf6
7) Le2 - a6 8) o-o - Le7 9) b3 z: ik sta verloren, maar met z'n
loper op b2 kan 't nog leuk worden.
9) .. - Dc7 10) Lb2 - o-o 11) Pc2 z: nu nog z'n loper en dame naar
die kant en ik heb vrij spel op z'n koningsvleugel.
11) .. - b6 12) Kh1 z: hij houdt van mij.
12) .. - Lb7 13) f4 z: hij houdt van mij, ik weet 't zeker.
13) .. - Tad8 14) De1 z: ik sta hardstikke verloren. Ik open de
hap. Dan kan ie m'n dame krijgen, maar dan staan z'n stukken op
links en de mijne ook, maar daar staat toevallig wel zijn koning.
14) .. - d5 15) ed5 - ed5 16) cd5 - Pd5 17) Pd5 - Td5 18) Dg3 - g6
19) Lc4 - Th5 20) Dc3 - Pe5 z: als ie m'n paard pakt heb ik nog niks.
Maar hij zal m'n dame toch niet versmaden; pak 'm jongen, toe dan.
21) Lf7 - Tf7 22) Dc7 - Pg4 z: ach, nou heb ik met dame b7, Lf8
toch niets.
23) Ld4 - z: zo, dat is fout. Dus toch nog remise. Maar wat heb ik
daaraan, dan moet ik tegen 'm spelschaken en dat verlies ik geheid.
23) .. - Th2 24) Kgl - Tg2 25) kh1 z: hoe nu verder? Tc2, Db7.
Ik zit al zo'n tien minuten te kijken. Remise, meer zit er niet in.
Dus de toren maar weer naar h2. Héeej; wie pech heeft verdrikt in
'n zitbad. Het ongeluk zit in 'n klein hoekje (h1). Des enen geluk
is des anderen ongeluk. Die geluk genoeg heeft, heeft geen verstand
van doene. Het geluk is met de domme.
25) .. - Th2. z: wit gaf op, hij liet zich niet op h1 matzetten.

ROBBERT VAN HET KAAR CLUBKAMPIOEN!

redactie

Het is hem weer gelukt, onze bikkelende, uiterst gedegen schaker, rots, pilaar, weet ik wat, in ieder geval heb ik het over Robbert van het Kaar, wie kent hem niet?

Voor de derde maal clubkampioen; de eerste keer was 1985, vóór de l'Ecluse en Wildschut, en de tweede maal in 1987; vóór Micha Leuw en Marcel Nielen.

Het zal je allemaal maar gebeuren.

In het verleden is Oskar Inacia maar liefst 6 keer clubkampioen geweest!

En daarvoor was Sewrajsingh driemaal achter elkaar kampioen.

Maar dit jaar is Robbert het.

Oók voor de derde maal, weliswaar niet achter elkaar, maar evenzogoed.

En zich daarmee bewijst als een volwaardig kampioen, ik bedoel, bepaald geen ééndagsvlieg.

Zijn laatste partij tegen Guido Royakkers was beslissend: als hij hem zou verliezen zou Royakkers, en niet Robbert, kampioen zijn.

De heksenketel die daardoor ontsond, want het mag inmiddels wel bekend zijn, dat Royakkers een zeer aanvallende speler is, kunt u hieronder aantreffen.

wit: Guido Royakkers zwart: Robbert van het Kaar

1. e4 c5 2. Pf3 d6 3. d4 cxd4 4. Pxd4 Pf6 5. Pc3 Pc6 6. Lg5 e6 7. Dd2 a6 8. 0-0-0 Ld7 9. f4 Le7 10. Pf3 b5 11. Lxf6 gxf6 12. Ld3 Db6 13. Kb1 0-0-0 14. Pe2 Kb8 15. f5 Tc8 16. Tc1 Pe5 17. Pfd4 h5! 18. Thf1 Lf8 19. fxe6 Lh6
 DIAGRAM 1 20. exd7 Lxd2 21. dxc8 Txc8 22. Tcd1 Lg5 23. Pf5 Dc7 24. P2d4 h4 25. a4! Pc4 26. axb5 Pd2+ 27. Txd2 Lxd2 28. Pc6+ Kb7 29. Pfe7 axb5 30. Lxb5 Db6 31. Tf5 DAIGRAM 2 Tc7? (Dg1 0-1) 32. La4 Ka8 33. Tb5 Dg1+ 34. Ka2 Tb7 35. Th5 Tb8 36. b4! Lxb4 37. Pxb8 Da7 38. Kb3 Dd4 DIAGRAM 3 39. Lc6+? (Pd5!-0) Ka7 40. Pc8 Kxb8 41. Tb5+ Kxc8 42. Txb4 De3
 remise, op voorstel van wit.

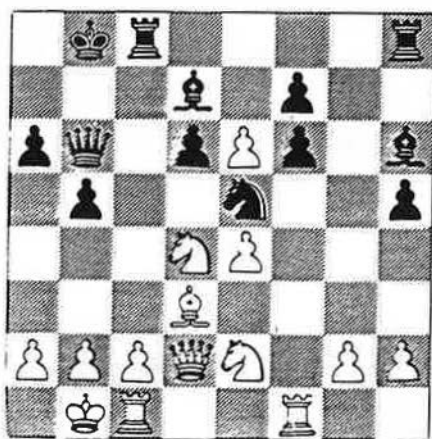
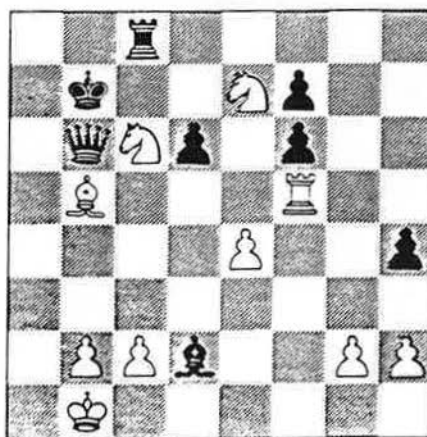

Diagram 1

Diagra 2

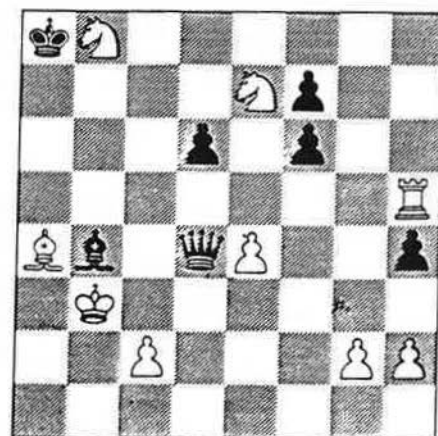

Diagram 3

grote slokop. Het amusement van vroeger waren de partijen met vijf minuten bedenktijd. Binnenkort zal er in Canada een groot toernooi met deze snelle partijen gehouden worden. Voor de televisie natuurlijk en met een prijzengeld van honderdduizenden dollars. Er zal blijken dat het nog veel te langzaam is voor de televisie, want het zal toch zeker vier uur duren. Over vijf jaar zal het anders gaan. Een toernooi van de tien sterkste spelers ter wereld. Dubbelrondig. Bedenktijd één minuut, prijzengeld een paar miljoen. Totale duur een uur, met ruim tijd voor reclameonderbrekingen. Dan zullen we de schakers echt zien in een spastische epileptische aanval, gebukt onder de zweepslagen van de klok. Het lijkt geen twiifel dat het een flauwekulgebeurtenis zal zijn en evenmin dat iedere schaker aan het scherm genageld zal zijn. Het is ook duidelijk dat er dan een heel ander soort schakers zal komen dan we gewend zijn. Jongere, atletischer en met bliksemsnelle reflexen. Heel erg verschillend van de denkers uit het verleden. Maar niet eens zo erg verschillend van de tegenwoordige wereldkampioen.

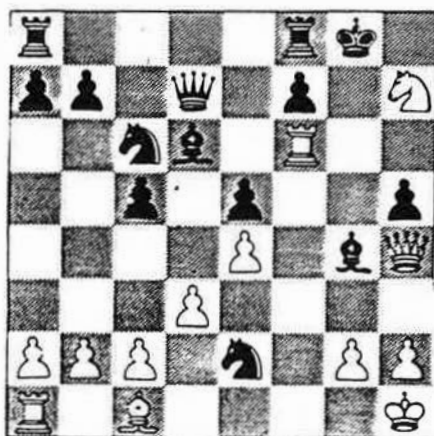
De schaker is al veranderd en het beeld dat de buitenwereld van hem heeft ook. Van oudsher waren er twee gedaanten die hij in de beschrijvingen en op de afbeeldingen aannam. De satan of de zombie. Het duivelse is iets dat altijd in verband is gebracht met het spel. Er zijn verschillende films waarin een reeks van spelletjes onontkoombaar leidt tot het laatste spel: moord. In de middeleeuwse literatuur is het opvallend hoe vaak het schaakspel met gewelddadigheid wordt geassocieerd. 'En hij hief het schaakbord omhoog en gaf hem er zo'n grote klap mee dat hij al zijn hersenen naar buiten sloeg en zijn twee ogen uit zijn hoofd liet vallen, en hij viel dood midden in de zaal.' Geen ongewone passage. Ondertussen speelt de duivel met een mens om zijn ziel. Het is later niet anders geworden en er is wel eens opgemerkt dat in populaire Amerikaanse films de aanwezigheid van een schaakspel bijna altijd wees op de verblijfplaats van een schurk. De andere manier waarop de schaker werd afgebeeld was als iemand die niet de dood brengt, maar zelf een levende doode is. Het plaatje van twee schakers met lange baarden, begroeid met mos en met

spinrag in de oren. Ze schaken om niet te hoeven leven. Ze zullen tot hun dood toe schaken en ze zijn eigenlijk al dood. Eerdergenoemde Loezjin. Er is geen leven voor hem buiten het schaken, maar in het schaken zelf kan hij ook alleen maar de dood vinden. In beide gevallen is de schaker de vijand van het leven. In het ene geval de vijand van buiten, het koele vernuft dat angstaanjagend is omdat het alles ontkent dat menselijk is, moraal, waarheid, en alleen maar wil spelen. In het andere geval is hij de levensvijand die binnenin ons zit en daarom misschien nog meer beangstigend is. Maar de laatste jaren zijn er heel andere beelden te zien.

U heeft ze misschien gezien, de tientallen advertenties met schaakmotieven. 'U bent aan zet.' 'Laat u niet pat zetten.' 'Verbeter uw positie.' Ze komen vooral van bedrijven die denken dat ze de essentie van het moderne leven vertegenwoordigen. Beleggingsmaatschappijen. Bedrijven die moderne communicatiemiddelen ontwikkelen. Computerfirma's. Opeens is het schaken een spel voor snelle jongens geworden. Hoe is het mogelijk dat de levensvijand van vroeger nu opeens zo in trek is? De schaker is veranderd, door de klok, en de wereld buiten hem is ook veranderd. Wat is een spel? Iets dat volledige inzet en toewijding van de speler vraagt voor een triviaal resultaat. Geheel in zichzelf gekeerd, zonder enig doel buiten zichzelf. Het moet een rare wereld zijn die het schaken zo vaak als symbool kiest. Dat is het natuurlijk ook. Ik ben beslist niet de eerste die opmerkt dat allerlei terreinen van het leven steeds meer worden beschreven als een spel met vaste regels, zonder enig doel buiten zichzelf. Het is bijna een cliché. In de politiek heerst het gevoel dat het helemaal niet meer mogelijk is om een rationeel doel na te streven dat iets anders is dan: zoals nu, maar meer van hetzelfde. Als het dan toch eens gebeurt, bijvoorbeeld met een herstelplan voor het milieu, dan denkt bijna iedereen dat het niet veel te betekenen kan hebben, omdat de trein nu eenmaal de andere kant uitgaat en de mensen hem niet sturen kunnen. In beschouwingen over literatuur wordt gesproken over de literatuurmachine, over de tekst waar de schrijver uit verdwenen is en die zichzelf schrijft en over de onmogelijkheid om iets anders

op te schrijven dan citaten van anderen. In de beeldende kunst, zo is mij verteld, schijnt het niet veel anders te zijn. En wat de snelle wereld van de moderne communicatiemiddelen betreft: vorige week las ik in *Time* dat de gemiddelde Amerikaan nu zevenendertig procent minder vrije tijd zou hebben dan in 1973. De tijdhongersnood, zoals het werd genoemd, was het meest voelbaar in beroepen waarin van deze moderne iddellen veel gebruik werd gemaakt. Ooit zijn ze ingevoerd om de mens meer tijd te geven voor zichzelf, maar ook in dit spel is de gedachte aan een extern rationeel doel verdwenen. De schakers zijn wereldser geworden en de wereld is verschaakt.

Er is een beroemd kunstenaar die ook schaakmeester was. Marcel Duchamp. In zijn werkwijze muntte hij uit door een nauwgezette aandacht voor het kleinste detail. Sommige van de voorwerpen die hij op tentoonstellingen neerzette kunnen niet anders dan triviaal genoemd worden. Een urinoir, een flessenrek, de Mona Lisa met een snor. Als iemand het mooi vond zei hij dat dat niet de bedoeling was, omdat hij nu juist wilde ontsnappen aan de dwang van het esthetische oordeel. Echt een schaker vind ik. In een interview zei hij dat schakers veel sympathieker waren dan kunstenaars. Omdat ze in de wolken liepen, oogkleppen op hadden. Een soort gekken. Zoals kunstenaars altijd geacht waren te zijn, maar niet echt waren. Duchamp zou dat nu niet meer kunnen zeggen. Karpov is gekozen in het Sovjetparlement. Kasparov bood zijn diensten aan om het conflict tussen Armenen en Azerbajdzjanen tot een oplossing te brengen en sprak in het gebouw van de Amerikaanse Senaat over de jeugd en het gevaar van de drugs. Malle onzin natuurlijk, maar de wereld vindt deze onzin gewoon. De houding van Duchamp was er een van ironische distantie. Niets is echt belangrijk. Hij kreeg zoveel navolgers dat het niet leuk meer was. Zijn houding was die van de spelletjesmens. We waren heel tevreden met die houding, zolang die tot onze sekte beperkt bleef. Maar nu hebben we gewonnen, bijna iedereen denkt nu zo. Ik ben niet blij met onze overwinning. ■

stand na 18. Ph7!

Het hiernaast afgebeeld diagram betreft de partij Erik Verlinde - Wes Galekop.

De notatie daarbij was niet geheel correct en de redactie werd aangesproken de juiste versie nog eens weer te geven. Bij deze (sorry Wes!).

18. .. Pe7 19. Th6 De6 20. Pf6! Dxf6 21. Dxf6 Pg6 22. Th8! 1-0

Het is Sjoerd de Vos die mij vanaf september vorig jaar regelmatig de verhouding doorgaf van spelers die het oude tempo in ere wensten te houden (35 zetten in 1½ uur) tot spelers die het nieuwe tempo wensten (= SGA-tempo: 40 zetten in 1¾ uur). Hieronder een klein overzicht.

		oud	nieuw	totaal	% nieuw
13 september	1988	12	25	74 spelers	68
20	„ 1988	14	24	76 „	63
27	„ 1988	15	23	76 „	61
4 oktober	1988	13	19	64 „	59
11	„ 1988	15	18	66 „	55
24 januari	1989	13	23	72 „	54
21 februari	1989	14	19	66 „	58
28	„ 1989	17	19	72 „	53
14 maart	1989	18	20	76 „	53
21	„ 1989	16	19	70 „	54

Enkele kanttekeningen

- steeds 1. Bijna was er boven een acht- of een tiental bezig. Het feit dat daar - zoals voorgeschreven - dan nog 8 of 10 borden werd gespeeld aan in het SGA-tempo, is niet in de berekeningen opgenomen.
2. Grappig is dat op de allereerste speelavond het hoogste percentage nieuw tempo werd gescoord.
3. Voorts is het duidelijk dat het oude tempo langzamerhand terrein terug wint. Naar de oorzaken wil ik niet gissen.
4. Het is in de ogen van het bestuur steeds het motief geweest: schakel het tempo beneden in de interne competitie gelijk aan dat van boven, opdat er bij SGA-wedstrijden geen vergissingen behoeven te worden gemaakt.

Ik weet niet waaraan het ligt, maar mij is geen extern geval ter ore gekomen van een speler die door zijn vlag ging, omdat hij in de veronderstelling leefde dat het tempo 35 zetten in 1½ uur was.

Ten slotte de laatste ronde:

9 mei 1989	14	23	74	60
------------	----	----	----	----

Dus aan het einde van het seizoen nog even een duidelijke overwinning voor het nieuwe tempo.

Paul de Jager

Een Roel van Duyn tegengambiet?

Met grote belangstelling heb ik het artikel van Roel van Duyn gelezen, zeker ook het niet schaaktechnische deel ervan. (zie Caissanieuws 310, red)

Ik heb tot mijn eigen grote schrik tegen de auteur gezegd dat ik van plan was met het schaaktechnische deel van zijn stuk de vloer aan te zullen vegen!

Daarop werd natuurlijk met ongeloof en scepsis gereageerd. Dat had ik kunnen voorspellen.

Een volledige weerlegging (indien mogelijk) eist nogal wat, maar zonder RvD tegen de borst te willen stuiten, denk ik dat de veronderstelling dat zo'n weerlegging mogelijk is, én minder moeilijk dan bv. een weerlegging van de Polugajevski variant, juist is.

Aan een uitgebreide behandeling kom ik hier op dit moment niet toe. Ik zal aangeven in welke richting het spel van zwart naar mijn idee kan gaan (met gunstig spel uiteraard).

1. e4 c5 2. a3 Pc6!? (de slechte zet) 3. b4 e5! (dwingt wat af):
nu a) 4. b5 Pe7! - wit kan niet echt goed profiteren van het beruchte "gat" in
het Siciliaans op d5 -
 - a1) 5. Lc4? f5 6. ef5?! (d3 Pf6) Pf6 7. g4 d5 (maar 6....Pf5: 7. Lg8: Tg8:
8. Dh5 g6 9. Dh7: Tg7 hoeft zwart natuurlijk ook niet te vrezen)
 - a2) 5. Lb2 d6 (of 5....d5 6. Le5: f6!?) en 6....f5 verschaft aan zwart een
stevige en actieve stelling.
 - a3) 5. Pc3 d5! (of misschien zelfs 5....f5!?)
 - b) 4. c3 kan de bedoeling niet zijn, dus:
 - c) 4. bc5 Lc5: - een belangrijke ontwikkeling met tempo, dreigt o.a. Db6
 - c1) 5. Pf3 Pf6 (gelijk 5....Db6 6. De2 Pd4 7. Pd4: Ld4: 8. c3 Dc6 9. Lb2 Lb6
levert niet echt veel op), en nu:
 6. Pe5?! Db6!
 6. Pc3 Db6 7. Tb1 (7. Pa4 Lf2:+!) Lf2:+ 8. Ke2 Dc5!
 6. De2 Db6 7. Pc3 Pg4! of 7. h3(!) d5!? 8. ed5 Pd5: 9. Pe5: Pe5: 10. De5+ Le6
en zwart heeft een pion geofferd voor zeer kansrijk spel
 6. Ld3?! Pg4(!) (6....d5 is iets rustiger en niet slecht) 7. 0-0 d5
 8. ed5 Pd4 en bijv. 9. Pd4: Ld4: 10. c3 Dh4 en 11....Pf2:
 9. h3 h5
 9. c3!? Pf3:+ 10. Df3: (10. gf3 Ph2) Dh4 11. h3 h5
 - c2) 5. Pc3 Db6!? (5....Pf6 kan na 6. Pf3 Db6 tot voornoemde variant leiden)
 6. Pd5 Lf2:+ 7. Ke2 Dd4 8. Pc7+ Kd8 9. c3 De4:+ 10. Kf2: Kc7: of
 9. Pa8:? Lg1: 10. c3 Df2+ 11. Kd3 Lh2:
 - of
 6. De2 Pd4 7. Dd3 met ingewikkeld spel na 7....Pc2:+ 8. Dc2: Lf2:+
 9. Kd1 Lg1: 10. Pd5 Df2 11. Dd3 (zwart kan wat rustiger spelen d.m.v. 7....Pe7)

Tenslotte een partij als tegenwicht voor dit theoretisch gezwoeg.

P. de Jager - M. Zijlstra ; Probleem 1 - Landsmeer 1, 18-11-1982

1. e4 c5 2. a3 e6 3. b4 Df6?! 4. c3 cb4 5. ab4 Lb4: 6. d4 Le7(?) (...Lf8!)
 7. Pf3 Pc6 8. Ld3 g6 9. Le3 d5 10. e5 Dg7 11. Dcl f6 12. ef6 Lf6: 13. Lb5 Ld7
 14. Lc6: Lc6: 15. 0-0 Dd7 16. Pe5 Le5: 17. de5 b5?! 18. Ta6! Pe7 19. Lg5 Db7
 20. Da3 Pf5 21. g4! Kf7? 22. gf5 gf5 23. Tc6: Dc6: 24. De7+ 1-0
- (met dank aan Roel van Duyn)

DE LOOIERSTROFEE

Jeroen Hoogenboom

datum: 27 maart 1989, 2e paasdag.

Velen bij Caissa zijn met het fenomeen huistoernooi onbekend, dat is heel jammer. Een aantal eigenzinnige types is door de jaren heen deze toernooien altijd blijven organiseren. Eén daarvan is bijvoorbeeld Dick Paulis.

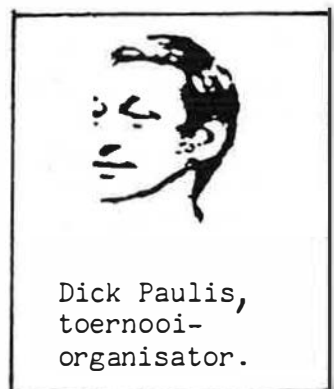
Een ander goed voorbeeld is Tom Prent, die ook dit jaar weer het Gouden Pion-toernooi zal organiseren, in augustus.

Aangaande Dicks Toernooi vorig jaar, kan ik u CN 306 van harte aan bevelen.

Ook dit jaar had Dick zijn best weer eens gedaan, en trouwens, hij niet alleen want ook zijn vriendin, (aangetrowd), had een voortreffelijk tomaten/groentesoepje in elkaar geknutseld, en was er daarna wijselijk vandoor gegaan.

En aldus kwamen er op 2e paasdag dit jaar de volgende spelers uit: Tom Prent, Dick Paulis, André Bach, Adje Leeftang, Errit Petersma, Jeroen Hoogenboom, Daan Smit, Jan Balk, Pim Zonjee en Peter de Casparis.

Hoe gaat dat nu, zo'n toernooi?

Door het hele huis van Dick werd geschaakt. In elke kamer werd er gezocht en gezwoegd om de tegenstander in 10 minuten om te leggen.

Daarna volgt er weer een paring en vervolgens rennen de spelers weer het huis door op zoek naar de kamer waar zij hun partij moeten spelen. En zelfs niet alleen op kamers, want, wegens het mooie weer, waren er deelnemers naar het dak vertrokken, zeer tegen de zin van Dick, want deelnemers die van het dak vallen, daar heb je niets meer aan, vond hij.

Daan Smit was favoriet, gevolgd door Jan Balk een kervers Caissalid.

Daan was ook wel in het voordeel, want ik kan mij niet herinneren hem naar boven te hebben zien klauteren, zodoende zijn conditie sparend en slechts in de huiskamer te vinden.

Maar het werd in de slotfase bijzonder spannend: Daan Smit of Jan Balk, één van die twee zou het worden. Die laatste partij onderling won Daan. Hij is daarmee in het bezit van een heuse Looierstrofee, een wisselbeker.

De gedetailleerde uitslag was aldus:

1. Daan Smit	6 uit 7	6. Pim Zonjee	3 uit 7
2. Jan Balk	6 uit 7	7. Jeroen Hoogenboom	3 uit 7
3. Errit Petersma (!)	5 uit 7	8. Peter de Casparis	3 uit 7
4. André Bach	4 uit 7	9. Tom Prent	2 uit 7
5. Dick Paulis	3 uit 7	10. Adje Leeflang	0 uit 7

De non-playing captain

Errit Petersma

Het fraaie succes van Caissa 3 brengt de aanwezigheid van een non-playing captain (npc) opnieuw in de belangstelling. Onze club heeft relatief weinig ervaring met npc's. Om het geheugen op te frissen volgt hier een klein overzicht.

<u>seizoen</u>	<u>team</u>	<u>winst</u>	<u>klasse</u>	<u>npc</u>
1986-1987	Caissa 2	promotie naar	promotieklasse	Petersma
1986-1987	Caissa 3	promotie naar	tweede klasse	Van Zwet
1988-1989	Caissa 3	promotie naar	eerste klasse	Royakkers

Zeer opvallend zijn natuurlijk de sprongen van Caissa 3, dat in drie jaar tijd - het middelste jaar bezat het geen npc - zelfs tweemaal weet te promoveren. Waar moet dat heen? Om misverstanden te voorkomen volgen hier enkele relativerende beweringen.

1. Er wordt ook gepromoveerd zonder npc (bijvoorbeeld met een playing captain).
2. Een team met een npc promoveert niet altijd (kijk naar mijzelf: twee seizoenen npc van Caissa 1 zonder promotie).
3. Er is nog nooit een team met een npc gedegradeerd.
4. Er zijn wel teams gedegradeerd zonder npc.

Een en ander mag een poging worden genoemd het instituut van de npc - niet voor de eerste maal overigens - warm aan te bevelen. Teamleiders plus bestuur moeten volgend seizoen hun uiterste best doen zoveel mogelijk npc's aan te stellen.

Maar ploegleiders zijn zo moeilijk te vinden. Dat is waar. Het kost je zweet en tranen en je gaat er echt niet beter van schaken. Je doet wel mensenkennis op. Ik hoop daar nog op terug te komen.

Maar een npc moet toch een beetje overwicht hebben. Ook dat is waar, hoewel Matthias van Zwet niet overloopt van slagvaardigheid en charisma. Hij heeft het ooit gedaan uit pure clubliefde. En daar draait het mis-schien wel om.

Maar een npc moet toch kunnen schaken, het liefst beter kunnen schaken dan de beste speler uit zijn team. Dat hoeft in mijn ogen niet per se.

Natuurlijk: Guido Royakkers wint in een simultaan met $9\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ van zijn jongens. Maar mevrouw Vreeken is ploegleidster van Volmac 1.

Het gaat ook niet alleen om overwicht en schaakkennis. Van niet te onderschatten belang is tevens de logistieke en administratieve voorbereiding van wedstrijden.

Hoewel wat nu volgt lang niet voor een ieder opgaat, waag ik de volgende redenering.

Schakers zijn dom en asociaal, zoals Arnold Ovink, manager van schaakhuis Gambiet, al bijna tien jaar beweert. Een npc is minder dom en asociaal. Een npc is beter, slimmer, gewiekster en harder, omdat hij npc is. Dat moge tautologisch klinken, maar het is waar.

Schakers maken van hun notatieformulieren een puinloop. Hoe dikwijls heb ik de afgelopen jaren moeten constateren dat men zetten vergeet op te schrijven, die van de tegenstander, maar ook de eigen. En hoe gaat dat dan in tijdnood? Nou, dat valt mee, want dan de Knoppen en Leuwen slechts streepjes te kalken.

Zelden weet iemand na afloop van een match de naam van zijn persoonlijke tegenstander. Regelmatig is mij gevraagd hoe de club heette waartegen zojuist was gespeeld. Het is alles bij elkaar geen ramp, maar het staat zo stom.

Een npc is er onder andere om dat allemaal wel te weten, hier en daar corrigerend - letterlijk - op te treden. En daar hoeft een npc niet goed voor te kunnen schaken. Hoe langer je npc bent, hoe meer mens je wordt.

Een npc kent niet alleen de naam van de club waartegen dient te worden gespeeld, hij weet ook het adres van de vijand. Maar weten de spelers dat dan niet? Nee, driewerf nee! Het is ook maar beter dat zij dat niet weten, want anders gaan zij op hun eigen houtje naar het verkeerde adres.

Schakers zonder npc komen bijna altijd te laat. Spelers onder de hoede van een npc komen steeds op tijd.

Schakers zonder npc vergeten na een verliespartij de tegenstander een hand te geven. Spelers met een npc krijgen na een winstpartij van hun opponent een hand.

Schakers zonder npc slaan in verloren positie een remise-aanbod van hun tegenstander af of bieden in gewonnen stelling remise aan. Spelers onder leiding van een npc vragen, in een remisestelling, aan hun npc of zij een puntdeling mogen accepteren of zelf(s) mogen aanbieden.

Een npc kijkt en regelt. Hij glimlacht en voedt op. Hij is koning éénnoog te midden van de blinden.

Maar drukt de verantwoordelijkheid niet zwaar, al te zwaar op de schouders van de npc? Natuurlijk. Inderdaad. Af en toe. Er is voor een npc niets ergers dan een match met $4\frac{1}{2}$ - $5\frac{1}{2}$ verloren te zien gaan, nadat bij de stand $4\frac{1}{2}$ - $4\frac{1}{2}$:

- het beslissende bord in gewonnen positie na zijn 39ste zet - de speler in kwestie dacht natuurlijk 40 zetten te hebben gedaan - door zijn vlag gaat;
- het beslissende bord - wederom in gewonnen positie - als 41ste zet een blunder in de envelop schuift;
- de envelop met de door het beslissende bord - de speler staat alweer huizenhoog gewonnen - afgegeven zet op de uitspeeldatum onvindbaar blijkt;
- het beslissende bord - natuurlijk staat hij opnieuw gewonnen - na afbreken niet met het analysewerk wordt geholpen en daarom verliest.

Een npc dient ervoor te waken dat bovenstaande situaties zich voordoen. Maar is dat geen onmogelijke taak?

INSCHRIJVINGSKAART - CARTE D'INSCRIPTION - ENTRY FORM - TEILNEHMESFORMULAR

OPEN INTERNATIONAAL TOERNOOI

NAAM - NOM - NAME

ADRES - ADRESSE - ADDRESS

LAND - PAYS - COUNTRY

LOGEMENT - ACCOMMODATION - ZIMMER

☐ JA - OUI - YES

☐ NEEN - NON - NO - NEIN

9 ROUND SWISS

14.07.1989	1	R.	:	21.00	h.	-	01.00	h.
15.07.1989	2	R.	:	12.30	h.	-	16.30	h.
15.07.1989	3	R.	:	18.30	h.	-	22.30	h.
16.07.1989	4	R.	:	12.30	h.	-	16.30	h.
16.07.1989	5	R.	:	18.30	h.	-	22.30	h.
17.07.1989	6	R.	:	12.30	h.	-	16.30	h.
17.07.1989	7	R.	:	18.30	h.	-	22.30	h.
18.07.1989	8	R.	:	09.00	h.	-	13.00	h.
18.07.1989	9	R.	:	15.00	h.	-	19.00	h.

PRIZE MONEY

1.	60.000 BF
2.	40.000 BF
3.	27.500 BF
4.	17.500 BF
5.	12.500 BF
6.	7.500 BF

ELO 2099-1800

1.	10 000
2.	7 000
3.	4 000

ELO < 1800

1.	6 000
2.	4 000
3.	2 000

12° OPEN INTERNATIONAAL SCHAAKTOERNOOI

Plaats: ST.-PIETERSABDIJ
St.-Pietersplein
9000 GENT

Toernooileider: Fide-arbiter
John VAN EMMELO

INSCHRIJVINGSGELD
seniores: 1.250 BF (f 70)
juniores: 800 BF (f 45)
(° na 01.01.1969)

LOGEMENT
Eénpersoonskamer + ontbijt:
400 BF/dag (f 22)
reserveren vóór 05.07.1989

INLICHTINGEN
Dirk SCHUTYSER
Tel.: (091) 22 30 46

Bovenstaande kaart kunt u overschrijven adresseren aan:
Koninklijke Gentse schaakkring
Ruy Lopez
p/a Dirk Schutyser
Vrijheidslaan 6
B 9000 Gent

U zult bij dit toernooi zeker Caissa-spelers treffen. Het valt samen met de 'Gentse Feesten'.

Prof. Van Hulst doceert

Nogmaals: de moeilijke regels van het schaakspel

Laat niemand denken, dat de regels in het schaakspel, speciaal wat de loop der stukken betreft, onaantastbaar zijn.

Ik geef u een voorbeeld van een noodzakelijk geworden verfijning van de regel over de promotie van een pion.

Deze regel luidde (verleden tijd!) ongeveer als volgt: indien de witte pion de achtste rij, of

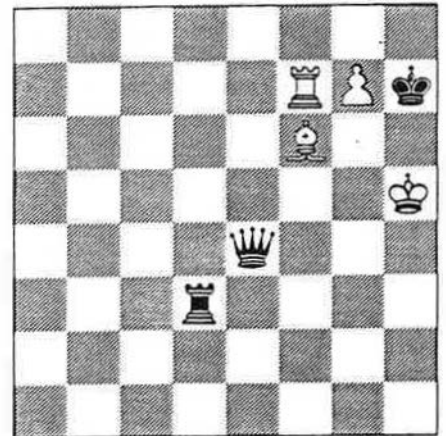
de zwarte pion de eerste rij bereikt, promoveert deze pion tot dame, toren, loper of paard, naar keuze van de aan zet zijnde speler, ongeacht het feit of deze stukken nog op het bord voorkomen; de speler mag echter niet de pion als pion laten staan, ook mag hij de pion niet tot koning laten promoveren. (n.b.: theoretisch is het dus mogelijk, dat iemand zijn 8 pionnen tot dame laat promoveren en dus met negen dames speelt).

Men zou zeggen: de regel is waterdicht. Maar het tegendeel werd bewezen in de schaakclub van een klein Russisch stadje, waar iemand aan zijn clubgenoten het volgende probleem voorlegde.

De opgave luidde: wit begint en geeft mat in één zet. Niemand zag natuurlijk kans dit probleem op te lossen, maar degene die er mee op de proppen was gekomen, gaf zijn clubleden een week de tijd met de boodschap: wie de oplossing volgende week kan tonen, krijgt 100 roebels en twee flessen wodka!

Toen de volgende clubavond was aangebroken, meldde niemand zich voor de oplossing. Maar juist toen de speler zelf, op het punt stond de oplossing te demonstreren, vroeg het jongste lid der club, of hij het mocht proberen: hij had op zijn veertiende tiende jaar de spelregels kritisch gelezen en hij voerde de matzet uit: hij liet de witte pion tot een zwart paard (g8) promoveren en de zwarte koning staat mat. In de schaakregels stond namelijk niet, dat de speler van de promoverende pion een stuk van dezelfde kleur moet kiezen. Maar nu staat het er wel in!

Nog een leuk slot: toen de jongen de uitgeloofde prijzen in ontvangst wilde nemen, was zijn vader, die ook clublid was, er als de kippen bij, om zich de roebels en de wodka toe te eigenen, want "zijn zoon was daar nog veel te jong voor".

Karpov - Kasparov

In een partij tussen beide giganten, gespeeld in het splinternieuwe Barbizon-hotel (t.o. het Centraal Station), waar ik nog onlangs met de neus bovenop zat, gebeurde het volgende.

Karpov had wit en toen de wedstrijdleader zijn klok aanzette, voerde hij de eerste zet uit. Kasparov was er nog niet, kwam drie minuten later, nam plaats achter het bord. Wat hij toen deed, ging m.i. tegen een fundamentele regel van het schaakspel in, nl: aanraken is spelen (pièce touchée est pièce jouée). Beginnend bij zijn a-pion, begon hij eerst alle pionnen daarna alle andere stukken z.g. recht te zetten. De wedstrijdleader stond erbij en keek ernaar. Karpov maakte geen aanmerking maar keek wel de wedstrijdleader veelbetekenend aan. Nadat Kasparov alle stukken had aangeraakt,

dacht hij nog enige tijd na en voerde toen zijn zet uit. Blijkbaar zijn er schaakregels die wel voor alle leden van Caissa gelden maar niet voor twee wereldkampioenen!

Prof. dr ir Jaap van den Herik.

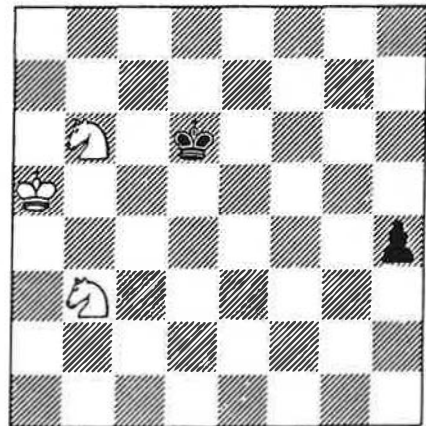
Op vrijdag 21 oct. j.l. woonde ik in Maastricht de inaugurele oratie bij van mijn vriend Jaap van den Herik, benoemd tot hoogleraar in de artificial intelligence, ofwel de informatica, ofwel de computerkunde. Persoonlijke bijzonderheid: toen ik onderwijzer in Oudewater was, had ik een leerlinge in de klas die nu zijn schoonmoeder is; zij was ook aanwezig. Nu was (verleden tijd!) er een schaakregel die als volgt luidde: als er in de laatste 50 zetten geen enkel stuk geslagen is, is de partij remise.

Deze regel is nu verdwenen, omdat mede door de computer is aangetoond dat er soms wel 100 of meer zetten nodig zijn om de vijandelijke koning mat te zetten, zonder dat er een stuk geslagen wordt.

In zijn oratie ging Jaap daarop in. Op een projectiescherm liet hij aan de stampvolle schouwburgzaal de volgende stelling zien:

De opgave luidde: wit begint en geeft mat in 93 zetten(!). U weet: paarden kunnen niet matzetten; maar als er nog een zwarte pion op het bord staat, dan kan de zwarte koning op het bord daarheen gedreven worden, zodat deze pion het laatste vluchtveld aan de koning ontnemt.

Mede door de computer is aangetoond dat dit alleen mogelijk is als de zwarte pion op h4 staat. De matvoering zal ik u besparen: want die speelt u toch niet na.

Judit-jes 8

Over schaken zijn waarschijnlijk meer boeken geschreven dan over alle andere sporten en spelen bij-elkaar.

Eén van de beste blijft nog altijd 'Mein System' van Nimzowitsj.

J. Starreveld

De Zwickmühle

Zwart bromde: "de Zwickmühle" en pakte zonder scrupules

mijn stukken van de 2de rij zo verloor ik mijn partij

Vraag je: "hoe gaat zoiets" Zoek het maar op bij Nimzowitsj

RONDEVERSLAG 26 van 18 april 1989

Vos C. de	- Heurs v. (3)	: 0 - 1
Knop	- Hofman H.	: 1 - 0
Wiloschut	- Koyalkers	: 0 - 1
Verlinde	- Kijze	: 1 - 0
Hofman F.	- Vos S. de	: 0 - 1
Roes	- Bach	: 2 - 2
Faulis	- Wismeljer	: 0 - 1
Kappard v.	- Deien F.	: 0 - 1
Moogendoom	- Ammers v.	: 2 - 2
Cornelissen W.	- Jong de H.	: 1 - 0
Deken A.	- Grange	: 0 - 1
Scholtens	- Michel	: 1 - 0
Kuyper	- Steemers	: 0 - 1
Potters	- Mollema	: Afg.
Uiterwijk	- Kaar v.h.	: 0 - 1
Steden v.	- Wilde de	: 1 - 0
Kune	- Ecluse de 1'	: 0 - 1
Zonjee	- Oosten v.	: 0 - 1
Osterwald	- Kleef v.	: 2 - 2
Domens	- Bode	: 0 - 1
Neidig	- Grimminck	: 2 - 2
Louiszoon	- Meer de	: 0 - 1
Aue	- Wolter	: Afg.
Cornelissen M.	- Starreveld	: 1 - 0
Batenburg v.	- Graaf v.d.	: 1 - 0
Wouters	- Leuw E.	: Afg.
Klaauw v.d.	- Verdonk	: 0 - 1
Swirc	- Eymael	: 2 - 2
Casparis de	- Mug	: 0 - 1
Grootheede	- Waterdrinker	: 1 - 0
Bet	- Beukering v.	: 1 - 0
Wouters	- Zoelen v.	: 0 - 1
Vries de	- Barendrecht	: 1 - 0
Lubberts	- Konst	: 0 - 1
Troost	- Neulen v.d.	: 1 - 0

RONDEVERSLAG 27 van 11 april 1989

Knop	- Casparis de	: Afg.
Wiloschut	- Kaar v.h.	: Afg.
Verlinde	- Cornelissen W.	: 0 - 1
Jonkman	- Wolters	: Afg.
Hofman F.	- Lith	: 2 - 2
Sterrenburg	- Uiterwijk	: 1 - 0
Roes	- Koyalkers	: 0 - 1
Bach	- Oosten v.	: 1 - 0
Leuw E.	- Deken W.	: 0 - 1
Kappard v.	- Osterwald	: 2 - 2
Ammers v.	- Hofman H.	: 1 - 0
Deken F.	- Nuisink M.	: 0 - 1
Leijen (3)	- Roes	: 1 - 0
Wilde de	- Deken A.	: 1 - 0
Kleef v.	- Steemers	: 2 - 2
Mug	- Petersma	: Afg.
Steden v.	- Vries de	: 2 - 2
Kune	- Wijchgel	: 1 - 0
Meer de	- Faulis	: 0 - 1
Mollema	- Ligtstein(3)	: 1 - 0
Neidig	- Weiner	: 2 - 2
Louiszoon	- Moogendoom	: 2 - 2
Goudwaard	- Soto	: 1 - 0
Cornelissen M.	- Michel	: 1 - 0
Troost	- Domens	: 2 - 2
Nuisink A.	- Smit J.	: 1 - 0
Schaper	- Zonjee	: 0 - 1
Manuri	- Kamphuis	: 0 - 1
Barendrecht	- Dekker	: 1 - 0
Graaf v.d.	- Grootheede	: 2 - 2
Beurs de	- Scholtens	: 0 - 1
Bode	- Starreveld	: 1 - 0
Konst	- Verstraeten	: 1 - 0
Verdonk	- Mykoop	: 0 - 1
Wouters	- Haan	: 0 - 1
Zoelen v.	- Kamp v.d.	: 1 - 0
Balk	- Kuyper	: 1 - 0
Jong de H.	- Grimminck	: 1 - 0
Dwaalster	- Lubberts	: 0 - 1
Haan	- Bond	: 2 - 2
Sterrenburg	- Bond	: 1 - 0
Sterrenburg	- Kamphuis	: 2 - 2

RONDEVERSLAG 29 van 23 april 1989

Kaar v.h.	- Nijlen	: 1 - 0
Vos C. de	- Verlinde	: 1 - 0
Wiloschut	- Ecluse de 1'	: Afg.
Jonkman	- Knop	: 1 - 0
Hofman F.	- Smit J.	: 2 - 2
Sterrenburg	- Roes	: Afg.
Nuisink M.	- Bach	: 2 - 2
Leuw E.	- Geerlings	: 1 - 0
Steeders	- Kappard v.	: 2 - 2
Moogendoom	- Zonjee	: Afg.
Dekker	- Goudwaard	: 1 - 0
Leijen (3)	- Koyalkers	: Afg.
Starreveld	- Louiszoon	: 0 - 1
Kleef v.	- Oosten v.	: 1 - 0
Mug	- Wijchgel	: 1 - 0
Potters	- Bruin de	: 1 - 0
Uiterwijk	- Deken F.	: 0 - 1
Meer de	- Michel	: 1 - 0
Haan	- Jager de	: Afg.
Grange	- Hofman H.	: 0 - 1
Mollema	- Deken A.	: 0 - 1
Neidig	- Scholtens	: 2 - 2
Ligtstein(3)	- Wouters	: 1 - 0
Wolters	- Schaper	: Afg.
Klaauw v.d.	- Kamp v.d.	: 1 - 0
Kijkkramer	- Barendrecht	: 0 - 1
Goud	- Faulis	: 0 - 1
Beurs de	- Vries de	: 0 - 1
Bode	- Jong de H.	: 1 - 0
Wolter	- Ammers v.	: 2 - 2
Konst	- Veenstra	: 1 - 0
Beukering v.	- Lubberts	: 1 - 0
Zoelen v.	- Swirc	: 1 - 0

RONDEVERSLAG 30 van 9 mei 1989

Koyalkers	- Kaar v.h.	: 2 - 2
Nijlen	- Nuisink A.	: 1 - 0
Wiloschut	- Uiterwijk	: 1 - 0
Verlinde	- Casparis de	: 2 - 2
Sterrenburg	- Leijen (3)	: 1 - 0
Roes	- Nuisink M.	: 1 - 0
Hofman H.	- Cornelissen W.	: 1 - 0
Ecluse de 1'	- Vos S. de	: 0 - 1
Ammers v.	- Kappard v.	: 0 - 1
Moogendoom	- Petersma	: 0 - 1
Dekker	- Kijkkramer	: 1 - 0
Deken F.	- Bach	: 2 - 2
Smit J.	- Dirks	: 2 - 2
Starreveld	- Vries de	: 0 - 1
Scholtens	- Bode	: Afg.
Potters	- Heurs de	: 2 - 2
Kune	- Mug	: Afg.
Meer de	- Steden v.	: 2 - 2
Zonjee	- Leuw E.	: 1 - 0
Osterwald	- Wijchgel	: 2 - 2
Grange	- Kuyper	: 1 - 0
Mollema	- Konst	: 0 - 1
Louiszoon	- Daalen v. (3)	: 0 - 1
Ligtstein(3)	- Troost	: 0 - 1
Aue	- Huist v.	: 2 - 2
Veenstra	- Beukering v.	: 0 - 1
Barendrecht	- Deken A.	: 1 - 0
Grootheede	- Wouters	: 0 - 1
Michel	- Wilde de	: 2 - 2
Oosten v.	- Hofman F.	: 1 - 0
Roes	- Vos C. de	: 0 - 1
Bet	- Eymael	: 1 - 0
Waterdrinker	- Kamp v.d.	: 1 - 0
Wolter	- Knop	: 1 - 0
Verdonk	- Swirc	: 2 - 2
Zoelen v.	- Klaauw v.d.	: 1 - 0
Weiner	- Jong de H.	: 1 - 0

RONDEVERSLAG 23 van 28 februari 1989

Royakkers	- Sterrenburg	: Afg.
Vos C. de	- Wolters	: Afg.
Vos S. de	- Schnaper	: 1 - 0
Koes	- Ecluse de 1'	: 1 - 0
Bach	- Rug	: 1 - 0
Rappard v.	- Oranje	: 1 - 0
Ammers v.	- Grimminck	: 1 - 0
Fetersma	- Kuyper	: 1 - 0
Dirks	- Naar v.h.	: 0 - 1
Dekker	- Janssen	: Afg.
Deken F.	- Nielen	: 0 - 1
Cornelissen W.	- Casparis de	: 1 - 0
Deken A.	- Veenstra	: 1 - 0
Wilde de	- Paulis	: 0 - 1
Kieef v.	- Huist v.	: 1 - 0
Vervoot	- Jager de	: 1 - 0
Spelbrink	- Nusink M.	: 1 - 0
Zonjee	- Rune	: 0 - 1
Domens	- Jonkman	: 0 - 1
Mollema	- Verstraeten	: 1 - 0
Louiszoon	- Neidig	: 0 - 1
Troost	- Stepen v.	: 1 - 0
Klaauw v.d.	- Swirc	: 0 - 1
Gould	- Starreveld	: 1 - 0
Nusink A.	- Uiterwijk	: 1 - 0
Vlug	- Gijssbers	: 1 - 0
Lith	- Kampnuijs	: 1 - 0
Manuri	- Hofman F.	: 1 - 0
Grootneede	- Barveinck	: 1 - 0
Oosten v.	- Steemers	: 1 - 0
Winkels	- Barenoregt	: 1 - 0
Wolter	- Koes	: 0 - 1
Konst	- Verdonk	: 1 - 0
Wouters	- Beukering v.	: 0 - 1
Heux de	- Osterwald	: 1 - 0
Zoelen v.	- Graaf v.d.	: 0 - 1
Knijff	- Fotters	: 0 - 1

RONDEVERSLAG 24e RONDE van 14 maart 1989

Nielen	- Naar v.h.	: 1 - 0
Knop	- Wolters	: 0 - 1
Jonkman	- Gould	: Afg.
Deken W.	- Hofman M.	: 1 - 0
Bach	- Vos S. de	: 1 - 0
Paulis	- Louiszoon	: 1 - 0
Leuw E.	- Ammers v.	: 0 - 1
Ecluse de 1'	- Hofman F.	: 1 - 0
Dekker	- Konst	: Afg.
Smit J.	- Royakkers	: 0 - 1
Starreveld	- Heer de	: 1 - 0
Wilde de	- Soto	: 1 - 0
Lindeboom	- Balk	: 0 - 1
Huist v.	- Steemers	: 0 - 1
Kuyper	- Osterwald	: 1 - 0
Fotters	- Stepen v.	: Afg.
Spelbrink	- Deken F.	: 1 - 0
Rune	- Kieef v.	: 1 - 0
Haan	- Verstraeten	: 0 - 1
Domens	- Verjinde	: 0 - 1
Oranje	- Grimminck	: 1 - 0
Ligtenstein(3)	- Vries de	: 1 - 0
Aue	- Neidig	: 1 - 0
Neurs v. (3)	- Michel	: 1 - 0
Veenstra	- Barenoregt	: 1 - 0
Eymael	- Murat	: 1 - 0
Klijnkramer	- Frent (3)	: 0 - 1
Swirc	- Wouters	: 1 - 0
Casparis de	- MacDonald	: 1 - 0
Daalen v. (3)	- Deken A.	: 1 - 0
Gijssbers	- Beurs de	: 1 - 0
Lith	- Wilschut	: 1 - 0
Jager de	- Klaauw v.d.	: 1 - 0
Wolter	- Rug	: 1 - 0
Beukering v.	- Mollema	: 1 - 0
Heux de	- Zonjee	: 1 - 0
Zoelen v.	- Waterdrinker	: 1 - 0
Uiterwijk	- Troost	: 1 - 0

RONDEVERSLAG 25 van 21 maart 1989

Naar v.h.	- Nusink A.	: 1 - 0
Nielen	- Sterrenburg	: 1 - 0
Vos C. de	- Deken W.	: 0 - 1
Knop	- Gould	: 1 - 0
Gelekoop	- Lindeboom	: 0 - 1
Kampnuijs	- Wilschut	: 0 - 1
Wijncapel	- Balk	: 0 - 1
Nusink M.	- Oosten v.	: 1 - 0
Paulis	- Stepen v.	: 1 - 0
Leuw E.	- Deken F.	: 1 - 0
Ecluse de 1'	- Lith	: 1 - 0
Petersma	- Huist v.	: 1 - 0
Starreveld	- Cornelissen W.	: 0 - 1
Deken A.	- Louiszoon	: 0 - 1
Wilde de	- Klijnkramer	: 1 - 0
Kieef v.	- Ammers v.	: 1 - 0
Zonjee	- Jonkman	: 1 - 0
Grimminck	- Aue	: 0 - 1
Troost	- Gijssbers	: 1 - 0
Wolters	- Kuyper	: 0 - 1
Kijke	- Casparis de	: 0 - 1
Eymael	- Neidig	: 0 - 1
Swirc	- Dekker	: 0 - 1
Daalen v. (3)	- Domens	: 0 - 1
Barenoregt	- Soto	: 0 - 1
Jager de	- Zoelen v.	: 1 - 0
Bet	- Haan	: 1 - 0
Bade	- Michel	: 1 - 0
Janssen	- Mollema	: 0 - 1
Wolter	- Vos S. de	: 0 - 1
Konst	- Batenburg v.	: 1 - 0
Verdonk	- Graaf v.d.	: 1 - 0
Wouters	- Klaauw v.d.	: 1 - 0
Vries de	- Veenstra	: 0 - 1
Nikus	- Koes	: Afg.
Rune	- Steemers	: 1 - 0

RONDEVERSLAG 26 van 4 april 1989

Royakkers	- Nielen	: 1 - 0
Vos S. de	- Rune	: 1 - 0
Sterrenburg	- Wilschut	: 1 - 0
Koes	- Naar v.h.	: 0 - 1
Paulis	- Bade	: 1 - 0
Hofman M.	- Verjinde	: 1 - 0
Ecluse de 1'	- Manuri	: 0 - 1
Ammers v.	- Knop	: Afg.
Steeners	- Wijncapel	: 1 - 0
Lindeboom	- Oosten v.	: 0 - 1
Deken F.	- Hofman F.	: 0 - 1
Smit J.	- Kampnuijs	: 1 - 0
Cornelissen W.	- Domens	: 1 - 0
Schoitens	- Wilde de	: 1 - 0
Kieef v.	- Rappard v.	: 1 - 0
Kuyper	- Schnaper	: 1 - 0
Hug	- Zonjee	: 1 - 0
Uiterwijk	- Smit D.	: 0 - 1
Osterwald	- Deken W.	: 1 - 0
Oranje	- Leuw E.	: 0 - 1
Louiszoon	- Fotters	: 1 - 0
Grimminck	- Starreveld	: 1 - 0
Cornelissen H.	- Stepen v.	: Afg.
Batenburg v.	- Dekker	: Afg.
Kijke	- Troost	: 1 - 0
Veenstra	- Thomse	: 1 - 0
Verstraeten	- Memmes	: 1 - 0
Swirc	- Zoelen v.	: 0 - 1
Gould	- Vos C. de	: 1 - 0
Casparis de	- Wolter	: 1 - 0
Barenoregt	- Bet	: 1 - 0
Jager de	- Graaf v.d.	: 1 - 0
Soto	- Mollema	: 0 - 1
Koes	- Lindeboom	: 1 - 0
Waterdrinker	- Klaauw v.d.	: 1 - 0
Konst	- Winkels	: 1 - 0
Beukering v.	- Janssen	: 1 - 0
Verdonk	- Wouters	: 1 - 0
Balk	- Nusink M.	: 0 - 1
Jong de H.	- Neidig	: 1 - 0

Stand na de 30e Ronde en uitgespeelde partijen (voor zover bekend)

Nr.	Sys	Naam	WC	Funten	KS	AW	Sc/Afg	Perc	WF
1	2	:kaar v.h.	220	4807	22	26	20½	79%	362½
2	1	:Royakkers	219	4626		25	19	76%	341½
3	14	:Sterrenburg	218	4266	1W	29	20½	71%	400
4	118	:Smit D.	217	3540	12	15	11½	77%	211
5	13	:Kamphuijs	216	3455		22	14	64%	278
6	110	:Nusink A.	215	3363	1W	25	14½	58%	311
7	4	:Nielen	214	3338	12	23	15	65%	320
8	7	:Vos S. de	213	3312	32	25	15	60%	317
9	20	:Nusink M.	212	3287		26	14½+1	58%	306
10	26	:Ecluse de 1'	211	3193	1W	25	14	56%	353
11	8	:Wildschut	210	3163	2W	28	15	54%	373½
12	17	:Bach	209	3158	12	27	15½	57%	331
13	34	:Deken P.	208	3153		30	16	53%	399½
14	36	:Leijen (3)	207	3124	1W	19	11½	61%	239
15	29	:Dirks	206	3089		15	10	67%	205
16	35	:Smit J.	205	3071	2W	27	14½	54%	313½
17	31	:Steeners	204	3055		28	15	54%	342½
18	119	:Lith	203	3040		21	10	48%	296½
19	16	:Roes	202	3017	1W	29	15½	53%	385½
20	46	:Mug	201	2998		24	14	58%	307
21	12	:Hofman P.	200	2937		27	14½	54%	319½
22	120	:Manuri	199	2930	1W	16	9½	59%	199
23	133	:Oosten v.	198	2929	12	21	12	57%	250
24	51	:Uiterwijk	197	2899		30	15	50%	354½
25	44	:Kleef v.	196	2875	12	29	15	52%	366
26	25	:Rappard v.	195	2874	12	27	16½	61%	282½
27	155	:Balk	194	2833		4	3	75%	43½
28	62	:Osterwald	193	2826	1W	29	15	52%	338
29	56	:Ruhe	192	2776	2W	28	15	54%	351
30	58	:Zonjee	191	2762		30	16	53%	356
31	28	:Petersma	190	2761		22	10	45%	244
32	144	:Wolter	189	2757	1W	15	6	40%	207
33	18	:Wijchgel	188	2731		28	11½	41%	345½
34	10	:Jonkman	187	2650		20	9½	47%	207
35	43	:Hulst v.	186	2642	12	25	12	48%	331
36	32	:Hoogenboom	185	2638	1W	23	10½	46%	274
37	27	:Ammers v.	184	2636	12	25	16	64%	258
38	45	:kuyper	183	2599		30	14½	48%	336½
39	74	:Aué	182	2591	12	25	14	56%	292
40	23	:Hofman H.	181	2558		20	11	55%	247
41	5	:Vos C. de	180	2522	1W	21	13½	64%	219
42	65	:Oranje	179	2522	1W	27	13	48%	319½
43	116	:Schaper	178	2494	12	15	7 +2	54%	180½
44	134	:Roos	177	2494	42	17	8½	50%	147
45	15	:Deken W.	176	2492	12	21	12½	60%	256½
46	22	:Leuw E.	175	2486		28	13½+1	50%	333½
47	87	:Wolters	174	2485	12	27	14½+2	58%	269½
48	75	:Grimminck	173	2427	1W	27	13½	50%	315
49	38	:Cornelissen W.	172	2394		26	15½	60%	238½
50	111	:Casparis de	171	2391		22	14½	66%	225
51	6	:Knop	170	2388	12	29	13	45%	361½
52	152	:Heux le	169	2371	1W	3	2½	83%	44
53	167	:Geerlings	168	2314	12	1	0	0%	13½
54	9	:Verlinde	167	2280	2W	22	9½	43%	239
55	88	:Rijke	166	2255	2W	26	13	50%	204
56	164	:Welner	165	2225		2	1½	75%	15½
57	68	:Neidig	164	2218		28	14	50%	247½
58	78	:Cornelissen H.	163	2212	1W	23	11½	50%	241½
59	159	:Jong de H.	162	2147	12	5	1½	30%	55½
60	79	:Meurs v. (3)	161	2143		8	6	75%	90½
61	139	:Bade	160	2132		14	11	79%	142½
62	81	:Troost	159	2119	12	30	13	43%	291½
63	41	:Scholtens	158	2119	1W	23	11	48%	236
64	42	:Lindeboom	157	2115	12	7	3	43%	64½
65	112	:Vlug	156	2044	1W	19	10½	55%	208½
66	54	:Steen v.	155	2026	12	23	12	52%	242
67	57	:Heer de	154	2016	2W	22	12	55%	231½

68	11	:Galekop	153	1996	13	6	46%	105½
69	63	:Domens	152	1994	28	24½	41%	295½
70	131	:Michel	151	1974	17	21 10½	50%	230½
71	115	:Daalen v. (3)	150	1973	1W	5 4	80%	54
72	109	:Gould	149	1956	1W	21 11	52%	221½
73	21	:Paulis	148	1947		20 11½	57%	214
74	47	:Potters	147	1898	1W	23 11½	50%	215
75	117	:Gijsbers	146	1888		16 9	56%	169
76	151	:Vries de	145	1888	1W	11 8	73%	96½
77	67	:Prent (3)	144	1855		14 7½	54%	119
78	70	:Louiszoon	143	1839	1W	29 13	45%	257
79	40	:Wilde de	142	1839		26 13	50%	252
80	165	:Meulen v.d.	141	1836	17	1 0	0%	13
81	37	:Starreveld	140	1813		30 11	37%	352
82	137	:Beurs de	139	1737	1W	17 11	65%	153½
83	39	:Deken A.	138	1732	17	23 9½	41%	257½
84	157	:MacDonald	137	1717	17	1 0	0%	14½
85	145	:Könst	136	1716	1W	15 9½	63%	100½
86	121	:Barendregt	135	1710	1W	27 12½	46%	235½
87	166	:Bruin de	134	1600	17	1 0	0%	11½
88	33	:Dekker	133	1592		22 11 +1	52%	190
89	66	:Mollema	132	1544		20 11	55%	180
90	73	:Ligtenstein(3)	131	1502		22 8	36%	196
91	91	:Veenstra	130	1500	2W	26 9½	37%	218
92	100	:Klijnkrumer	129	1490		18 6	33%	208
93	129	:Schmidt	128	1466		8 4	50%	46
94	138	:Bet	127	1445	1W	13 8	62%	102½
95	128	:Soto	126	1432	17	15 4	27%	162
96	146	:Beukering v.	125	1423	1W	13 7	54%	82
97	61	:Thomése	124	1407	1W	19 7½	39%	201
98	71	:Goudzwaard	123	1399	27	20 8½+1	45%	163½
99	82	:Bartman	122	1398		16 8	50%	165½
100	60	:Haan	121	1395		26 9 +1	36%	183
101	123	:Littel	120	1391		12 6½	54%	132
102	136	:Winkels	119	1369		14 7½+1	58%	103
103	98	:Eymael	118	1296		20 7	35%	147½
104	69	:Deken, Paula	117	1277		4 3	75%	45
105	150	:Wouters	116	1263		12 5½	46%	87
106	80	:Batenburg v.	115	1260	17	17 9	53%	136½
107	161	:Lubberts	114	1240	17	3 1	33%	16½
108	107	:Verstraeten	113	1214		20 10	50%	163
109	76	:Hemmes	112	1195		20 6	30%	200
110	147	:Verdonk	111	1167	2W	8 3	38%	48
111	122	:Groothedde	110	1152		20 7½+1	39%	116½
112	160	:Dwaalster	109	1124	1W	1 0	0%	1
113	50	:Vervoort	108	1099	17	11 7	64%	86
114	163	:Hykoop	107	1095	17	1 1	100%	3
115	124	:Jager de	106	1066		16 5 +3	38%	142
116	153	:Zoelen v.	105	1054	3W	9 6	67%	41
117	141	:Janssen	104	1049		8 1	13%	77½
118	92	:Botermans	103	1043	1W	11 5	45%	85½
119	143	:Barvelink	102	1024	17	7 0	0%	57½
120	102	:Jong J. de (3)	101	1001	17	3 0	0%	26
121	108	:Swirc	100	950		12 6	50%	65
122	130	:Rietveld	99	887		10 3½	35%	106
123	85	:Gauw	98	866	1W	13 4	31%	125
124	52	:Jonasse	97	753	1W	3 2	67%	20
125	125	:Graaf v.d.	96	682	17	17 5½	32%	107½
126	140	:Waterdrinker	95	679	17	11 3	27%	71½
127	162	:Kamp v.d.	94	677	37	3 0	0%	14
128	77	:Ben Ali	93	676	1W	15 5	33%	109
129	89	:Klauw v.d.	92	643		29 5	17%	132½
130	19	:Wismeyer	91	577	17	3 2	67%	31½
131	114	:Houten v.	90	493	17	9 1	11%	92½
132	104	:Wortel	89	432		6 2½	42%	32½
133	126	:Vreeze de	88	427	27	2 ½	25%	29
134	105	:Leuw B.	87	105	17	5 0	0%	33½
135	49	:Jaspers	86	0	17	1 0	0%	0

Ik heb er dit seizoen nog niet zoveel woorden aan besteed, maar het moet toch worden gezegd: het nieuwe onderkomen van De Lijst is eindelijk haar onvolprezen gratie waardig.

Een fiere plaat aan de wand met daarop een oase aan ruimte voor obscure diagrammen, opwindende uitslagen of proclamaties betreffende nog komende evenementen en aan de voet hiervan zelfs een tafelachtige ondersteuning voor folders en publikaties van het hoogste belang.

Een waarlijk 'hofje van Caissa' waar men met het noodzakelijke acteertalent een verbaasde reactie kan geven op de bescheiden regionen waarin de ooit gevreesde topper zich bevindt of de onverklaarbare subtopnotering van de traditionele staartbewoner.

Verdwenen zijn de angsten voor het naderbijgeslopen oor van het slachtonderwerp van gesprek die juist bij het noemen van zijn of haar naam in geëxalteerde concentratie over je blinde schouder heen De Deur aan het lezen was.

Met een vertrouwwekkend zicht op het kader van de vereniging kun je thans in de direkte nabijheid van de clubtoppers De Stand analyseren, in de rug gedekt door een driesteens dikke muur en met een open blik op naderend onheil.

Het moge duidelijk zijn dat Het Hofje tot de plezierigste vierkante meters van de speelzaal is geworden.

Eveneens plezierig is de krasse lengte van De Lijst, want hoe langer zij is, hoe respectabeler je positie in het veld.

Steef van Houten en Henk Wortel zwoegen nog te weinig achter het bord om hun werkelijke kracht te hebben prijs gegeven, maar Johannes van der Klauw scoorde een zwierige 17% en laat bijvoorbeeld een Jeroen Wismeyer achter zich (!).

Na een kortstondige bestudering van de staart wordt het al snel duidelijk dat een geringe gang naar de speelzaal als doorslaggevende faktor voor een plaats op het derde vel moet worden aangewezen: tien partijtjes per jaar moet als onvoldoende worden beschouwd voor wie ambities heeft in het middenveld te vertoeven.

Paul 'corresponderende velden' de Jager, Michael Groothedde en 'good old' Verstraeten zetten de toon voor het achterland: kundige schakers bij wie het geluk ze nog wel eens in de steek laat, maar je dient reeds over extra gaven te beschikken wil je ze achter je houden.

Een bosje doorgewinterde middenvelders (Maarte Haan, Viktor Bartman, Fred Goudzwaard en Frans Thomése) visualiseert de huidige trend: hard werken om de oude waardes geprolongeed te zien.

Paul Soto bevocht vier sterke punten, evenveel als Pieter Schmidt (toch een vaste waarde in het tweede tiental).

Met mooie percentages staan Pierre Bet en John Könst niet echt hoog, maar dan moet je ook maar niet onderaan De Lijst beginnen.

Wanneer het even tegenzit kan de subtop voor je er erg in hebt tot een zoete herinnering behoren. Geert Dekker, Anton Deken, Judith Starreveld en Bart de Wilde kennen nu de weelde in het nieuwe seizoen terug te kunnen slaan.

Het bij Caissa zeldzame verschijnsel van de schakende dame wordt zo langzamerhand een beschamende smet op het verder bejubelde blazoën. Jeanne Potters (74e) won dit jaar weer eens de onderlinge race (met Judith, Mirjam Klijnkramer, Johanna Eymal, Astrid Waterdrinker en Paula Deken), hoewel ook zij een fors aantal plaatsen heeft moeten prijs

geven op de ambitieuze mannenbendes.

Het eerst vel wordt middels een opvallende positieverbetering geopend door Peter Rijke, waarna we meteen kennis maken met de gruwelijke gevolgen van een doortastende pechduivel: Erik Verlinde, Albert Knop, Willem Deken en Clemens de Vos hebben het voorbije seizoen reeds uit het geheugen verbannen, hoewel bij de laatste, gezien het percentage achter zijn naam, het kunstje van een telefoonnummer draaien menig middenvelder een ongelijke strijd had kunnen besparen.

Peter de Casparis is uiteindelijk 61 plaatsen gestegen met sterke cijfers achter zijn naam, maar ik zal iedere nieuwkomer aanraden tweemaal na te denken alvorens deze weg dunnetjes over te willen doen.

De greep naar de macht door de jeugd lijkt dit jaar definitief te zijn aangekondigd. Pepijn le Heux is vanzelfsprekend een versterking, Michel Grimminck heeft zich een stevige positie bovenin het middenveld verworven en Elwin Osterwald en Diederik van Rappard akteren onbewogen in de subtop. Hun aller schaakvader Bert Wijchgel is wel de laatste om verbaasd te staan beide namen boven hem op De Lijst terug te vinden.

Terug in de subtop met klassiek spel is Pim Zonjee (welkom) en ook Piet Ruhe valt daar niet echt meer op. Eveneens wentelend in vertrouwde regionen: Ben van Kleef, Hans Uiterwijk en Pelle Mug.

Door een krachtig tweede seizoendeel bij de drieduizenders geeindigd: Frans Roes - juist achter de kampioen die na een jaar vol tegenslag afstand heeft gedaan van zijn troon: Rik Lith.

Even stil staan bij Stefan Steemers is op zijn plaats: hij vond aansluiting bij een groepje vermaarde beulen die dit seizoen scheve verhoudingen op overtuigende wijze even hebben rechtgezet: Jan Smit, Hans Dirks, Jan Leyen en Paul Deken.

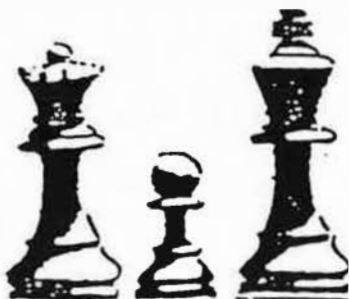
Speciaal genoeg beleef ik aan de aanwezigheid van een heuse remiseprins op de twaalfde plaats.

Han de l'Ecluse en Martin Nusink terug waar ze thuis horen: bij De Zware Jongens.

Elk seizoen je te weten handhaven bij deze elite is misschien nog wel lastiger dan terugkomen, toch doen Sjoerd de Vos en Marcel Nielen dat haast spelender wijs.

Nol Nusink en Donald Kamphuys hebben zich bij de allergevaarlijkste outsiders geschaard en via Daan Smit die te winig aanwezig kon zijn om een werkelijke bedreiging voor de kroon te vormen belanden we bij het trio reuzen die in feite een seizoen lang om de titel hebben gestreden. Pas in de laatste fase viel de revelatie van dit jaar Cees Sterrenburg definitief af en wat nog zelden was gebeurd: in de laatste ronde diende nog worden uitgemaakt wie Caissa's kampioen ging worden.

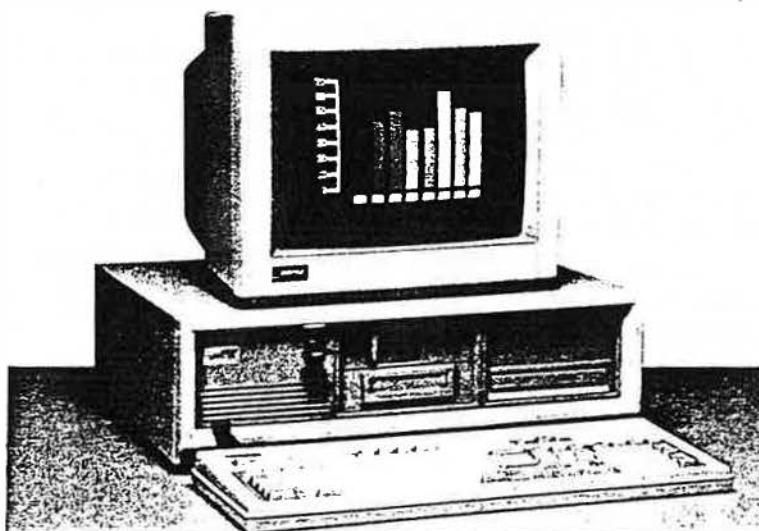
In een nu reeds legendarisch duel bestookte de runner-up van van vorig jaar Guido Royakkers de lijstaanvoerder met zoveel geweld en aanvalsdriфт dat de gemiddelde clubschaker er spoedig niets meer van begreep en ik heb me dus maar laten uitleggen dat de kampioen wist te ontsnappen naar remise. En dit halfje (!) maakte Robbert van het Kaar opnieuw tot Caissa's Grootste. Proficiat.

U N I E K E AANBIEDING

VOOR WIE DIRECT GOED WIL AUTOMATISEREN!

DE REVOLUTIONAIRE COMPAQ 386
MAAKT UW NETWERK NOG SNELLER EN VOORDEELIGER.

DE COMPAQ 386, EEN MINICOMPUTER IN HET HART VAN UW NETWERK

Een jarenlange expertise in computer-netwerken maakt het ons nu mogelijk u een direct operationeel, razendsnel, computer-netwerk aan te bieden. Centraal daarin staat de befaamde 32-bits minicomputer van Compaq die voor een gigantische tempoversnelling zorgt. Vanaf f 20.000,- kunt u nu over een eigen multi-usersysteem "onder Novell" beschikken. Wij installeren zelf (dus niet via derden) en ons opleidingsinstituut begeleidt uw medewerkers. **Wilt u meer informatie? Bel dan 030-349411 of stuur bijgaande antwoordkaart in.**

Hoofdkantoor
St. Jacobsstraat 8, 3511 BS Utrecht
Showrooms
Weesperstraat 103, 1018 VN Amsterdam
St. Jacobsstraat 8, 3511 BS Utrecht

JA

- ☐ Ik wil direct goed automatiseren.
☐ zend mij vrijblijvend netwerk-informatie.
☐ bel ons voor een vrijblijvende afspraak.

PCI

Firmanaam: _____

T.a.v.: _____

Adres: _____

Plaats: _____

Postcode: _____

Telefoon: _____

Aan de VV-(advies)GROEP, antwoordnr. 9142, 3500 ZA Utrecht.